

Wizyta
Szpitalu Białostockiego Sióstr Miłosierdzia
Roku 1820
sporządzona.

2

Wizyta Szpitalu Białostockiego Póstr Miłosierdzia
w Archidiecezyi Mohilewskiej w Gubernji: Powiecie Białostockim w skutek przedpisu Twierdzenia przez Nij-
dza Andrzeja Pohla Wizytatora ucyimona w Roku 1820.

Kościół.

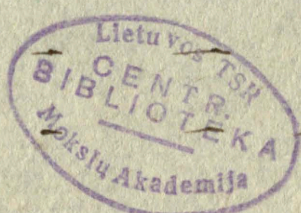
Kościół oddzielnego Szpitalu ma, tylko Kaplicę wewnątrz Domu
na drugim Piętrze między Salami Chorych. W której jest Framuga w
Murze, a w tej Mensa drewniana z Portatyłem. Na Mencie Cimborium
Przy cerskiej roboty Pełdynowo malowane wewnątrz wyxtacane, wewnątrz
wybite Attasem różowym. Drzwi na Lawiaskach z Francuskim
Lameoskiem. Na Cimborium stoi Krzyż Cynowy. Nad Mensą Obraz
na płótnie malowany Pana Jezusa Ukrzyżowanego w Ramach wy-
xtacanych. Po bokach Framugi na Murze po jednym Lustrze okrę-
głym w Ramki portacane oprawnym z podwojnemi Lichtarzykami,
i po jednym mniejszym z pojedynczemi Lichtarzykami wisi.
Ołtarz w Kaplicy duży dwu w drzewo na kółt oprawny na Lawiaskach
i Kruczkach żelaznych z Bratami żelaznemi: pod któremi są Szafki
w Murze drewniane popielato malowane z drzewkami na Lawiaskach
i Kruczkach żelaznych z Lameoskiem Francuskim. Obrazów dwa na płótnie ma-
lowanych. Jeden S. Jana Jętmurka, Drugi S. Jana Chrzciciela w Ra-
mach na Ścianach wiszących. Trzech Ikon Kaplicy są drzewi szklan-
ne w drzewo na kółt oprawne popielato malowane na Lawiaskach
i Kruczkach żelaznych z Lameoskiem Francuskim. Przy stronie pra-
wej Ołtarza Stolik drewniany do wykładania Apparatu. nad
tym mały Krzyż drewniany, i małe Lusterko. Po drugiej stronie
Krzesła skóra obite: Szabellum. Posadzka z Cegły.

Lakrystya.

Lakrystya oddzielna ma. Sześć do chowania Apparatu stoi w
Westyarmii. Ma szafad sześć do składu Apparatu i dołu: a w wierzchu
drzewi szklane w Ołtarz oprawne na Lawiaskach żelaznych z Lameos-
kiem Francuskim

	Proba	Funt ty.	Loty	Sztu- ki.
Monstraneya Srebrna wyxtacana Proby Srebrnej wazy Funt. 6.	8	6	..	1.
Puszka Srebrna wewnątrz i zewnątrz kupa wyxtacana proby Srebrnej wazy Funt iden.	8	1.	..	1.
Kielich Srebrny z patyną cały wyxtacany proby Srebrnej wa- zy Funt iden.	8	1.	..	1.
Nasculum do Oleju S. Srebrne wewnątrz wyxtacane pro- by Srebrnej wazy totow dwa	6	..	2.	1.
Krzyż Cynowy z Figurą Pana Jezusa wazy Funtow pięć	..	5.	..	1.
Lichtarzy Cynowych sześć każdy wazy po Funtow Cztery	..	4.	..	6.
Lichtarzy mniejszych Cynowych 6. każdy wazy po Funt. 1. Lot 16	..	1.	16	6.
Misnica Cynowa z nalewką wazy Funtow pięć	..	5.	..	1.

	Proba	Fund. ty.	Łoty	Składe
Pudełko Cynowe na Hostie wazy Funt 1. i Łotow 16.	-	1.	16.	1.
Tacek Cynowych dwie, każda wazy po Funcie iednym	-	1.	-	2.
Kosciotek Miedziany do Mody Świzconey wazy Funt ieden	-	1.	-	1.
Trybularz Miedziany wazy Funt ieden	-	1.	-	1.
Taska Błaznana do Amputeck wazy Łotow 8	-	-	8.	1.
Pudełko Błaznane na Kommunikanty wazy Łotow 16	-	-	16.	1.
Zelazo do pieczenia Opatkow	-	-	-	1.
Zelazko do wykrawania Hostyi i Kommunikantow	-	-	-	1.
Lamp Szklanych	-	-	-	60.
Amputeck Szklanych par dwie	-	-	-	2.

Apparaty.

Ornat biały Attasowy haftowany w pawie piórka złotym Galonem ob- wiedziony w okolo, kartonem różowym podszyty cum omnibus re- quisitis ieden	1.
Ornat biały Gredyturowy haftowany w kwiaty złotym Galonem obwie- dziony w okolo kartonem różowym podszyty cum omnibus requisitis	1.
Ornat biały Partyrowy Srebrnym Galonem obwiedziony, kartonem zół- tym podszyty cum omnibus requisitis	1.
Ornat biały Turkusowy Srebrnym złotym Galonem obwiedziony Astrachanią Szafirową podszyty cum omnibus requisitis	1.
Ornat biały Gredyturowy haftowany w drobne kwiatki Tasmą Jedwa- bną obwiedziony kartonem Niebieskim podszyty cum omnibus requisitis	1.
Ornat Czerwony z Perkiu Materji, Srebrnym Galonem obwiedziony kartonem Niebieskim podszyty cum omnibus requisitis	1.
Ornat Czerwony z Pasow Jedwab z złotem, Szalkiem teyże samey Materji obwiedziony kartonem różowym podszyty cum omnibus requisitis	1.
Ornat Karmazynowy Gryzothkowy Tasmą Jedwabną złotą obwiedziony kartonem Niebieskim podszyty cum omnibus requisitis	1.
Ornat Złoty Gredyturowy Tasmą jedwabną białą obwiedziony kar- tonem popielatym podszyty cum omnibus requisitis	1.
Ornat Zielony Gredyturowy Srebrnym złotym Galonem obwiedziony Astrachanią Zieloną podszyty cum omnibus requisitis	1.
Ornat Czerwony Szarzedronowy Tasmą jedwabną białą obwiedziony Astrachanią Szafirową podszyty cum omnibus requisitis	1.
Antepedium na białym Gredyturze haftowane Jedwabiem	1.
Ditto Na kartonie białym haftowane Włóczką	1.
Ditto Na Akwamicie Czerwonym haftowane Jedwabiem	1.
Ditto Ciemne wyrabiane w Fabryce kształtem Dywanow	1.
Dywanow różnych	4.

Pielizna.

Albow pocionnych z Piatkami poszywanemi w różnej desenie	5.
Alba Różkowa	1.
Womixy pocionnych z Piatkami	3.
Ditto Różkowa	1.
Paskow białych miedzianych	4.
Humeralow	20.

	Struk.
Purifikatorzy - - - - -	24.
Wzporatow - - - - -	14.
Lavabo - - - - -	24.
Agazmichow - - - - -	12.
Obrusow do Oltarza Agazmichowych x Siatkami posywanemi - - - - -	2.
Obrusow stoicennych - - - - -	6
Obrusow stoicennych do Komuny dla Chorych uzywanych - - - - -	2.

Cmentarz i Parafia.

Szpital am Cmentarza oddzielnego procz Parafialnego, am Parafy mima
Księgi.

Mszatow in Folio w Skorkę oprawnych cacych - - - - -	2.
Mszat Latobny in Folio upot Skorek oprawny cacy - - - - -	1.
Agentka czyli Ritualik in 8 ^{to} w Skorkę oprawny - - - - -	1.
Ewangeliska w Skorkę oprawna - - - - -	1.

Księga

Księga Kapellan utrzymuiesiu x Funduszu Altaryi fundowanej przez
S.p. Katarzynę x Komarowskiu Gordonowu, składowego Kapitał Dwieście
Tysięcy Których Polskich: Sa zapisu Testamentem przez S.p. Helenę Porzezi-
ską Kapitału Pies'tysięcy Których Polskich: pobiera x procentu od tych Sum-
mek corocznie Których Polskich Ctery stał

Obligacje.

Każdego tygodnia za Dusze Fundatorów dwie Msze S. odprawiać, i co
Niedziela i Święte xalecie Dusze ich S. Modlitwom. Nadto każdego
dnia Msza Święta odprawiać dla Chorych i potrzebujących.

Własność czyli Szpital.

Szpital Ubogich Chorych w Mieście Guberskim Białostockim budo-
wany i fundowany przez S.p. J. O. Jana Klemenwa Bramickiego Kasz-
telana Krakowskiego Hetmana Wielkiego Koronnego Dzielnicę pod ten
czas Białostoku w Roku 1768. - Dom cały murywany odwoch kon-
dygnowat, Dachowa pokryty, w formie litery drukowanej T.
Stoi frontem na Północ. Od Wschodu Tęczywa x Kamienica, Skarbowa, i xay-
muie na drugim piętze cacy ony, ustapioną przez byłych Dzielnicow.
Długości początkowo miał Późni 14. A w Roku 1816. Staraniem zmarłej
Przetoxney, a hoynosią Dobrodziejow powiększony nowym przybudo-
waniem, xaymuie teraz długości Późni 22. a Szerokości Późni 6. Koni.
now nad Dach wyprowadzonych ma S. Fundamenta obłożone Kamieniem
Ciosowym. Jasno popielatego koloru pobielony od Frontu. Od strony Kamie-
nicy Skarbowey, i w koncu starey budowli, xnayduiesiu, po ciennej wysta-
wie kształtem gankow półowalney, białą, białą, pobity, utrzymuiesiu.
się na dwóch stopach okrągłych murywanych, w dole i w górze Ciosowym
Kamieniem wytorzonych - Prama do Wjazdu na podwórce jest pod
wystawą od strony Kamienicy Skarbowey, podwoyna na Lawiasach
xelaznych x Krukami xelaznymi na Drąg xamykuieciawu.
W środku między wystawami, podmiejsia Tawata w kształcie Troska.
ta, na którego wierzchołku Kupała miedzią pokryta. W środku Kupały
Dzwonek

Dzwonek Tuntow 40 wazęcy: a na wierzchu Wryz żelazny w ogniu po-
stacany. Na rogach Trosketa po jednym drugim kamiennym Wazonie stwi.
W środku Trosketa jest odmalowane Oko Opatrzności w Obłokach. Niszy Tros-
keta wprawiona w Mur Tęsta Marmuru czarnego z portretami Ham-
kami, na której sztolerni drukowanemi literami wyryte Imię i Nazwis-
ko ze wszystkiemi honorami Fundatora i Rok budowy.
Wrypsia do Domu są dwa: jedno pod Tęstą, drugie za wystawą, i akty po-
czyna nowe przybudowanie. Pierwsze wzniesie ma drzwi drewniane Filon-
kowej roboty w górze potowalne podwojne, popielato malowane na Ławia-
sach i Krukach żelaznych z Lamkami Francuskimi i Anglami: wewnątrz Drzwi
sztaba żelazna na przebojach. Uszaki wykładane Czerwonym Kamieniem.
Po obu stronach Drzwi jest po jednym Oknie na Ławiasach i Krukach żela-
znych w Otow oprawnych z Kramami żelaznemi. Wprost drzwi wewnątrz
jest przeformowanie drewniane popielato malowane w formie Kraty: w
którym dwoje drzwi Filonkowej roboty na Ławiasach i Krukach żelaznych z
Kramkami żelaznemi: jedno wprost w głąb Domu: drugie ubocznie na Schody.
Przy Schodach Stanoya przeznaczona na Palatorium: do której Drzwi filon-
kowej roboty, popielato malowane na Ławiasach i Krukach żelaznych
z Lamkami Francuskimi. W Stanoyi Kominek, i Piec z Kąpli potewanych
biato. Okien dwa w Otow oprawnych na Ławiasach i Krukach że-
laznych z Kramami żelaznemi. Stoliczek z Puładką. Wzreszek pto-
cienkiem obitych trzy. Posadzka drewniana.

Naprzeciw tej Stanoyi, dwie Stanoye, które razymie Kapellan Drzwi o-
bue Filonkowej roboty popielato malowane na Ławiasach i Krukach
żelaznych z Lamkami Francuskimi. W pierwszej Piec z Kąpli biato po-
tewanych i Kominek. Okien dwa w Otow oprawnych na Ławiasach
i Krukach żelaznych z Kramami żelaznemi. Stolik z dwoma Puład-
kami. Obrazów dwa na płótnie olejno malowanych Tokusowej długo-
ści: pierwszy Adyga z Wryz w Pana Jęzwa: drugi Portret Stanisła-
wa Pomiatowskiego Krola. Wzreszek zielonym Suknem obitych
pięć. W drugiej Stanoyi Kominek bez Pieca. Okno jedno w Otow o-
prawne na Ławiasach i Krukach żelaznych z Kramami żelaznemi. Sta-
fa z Oteroma Puładkami. Podłoga w obu Stanoyach z Tarcie.

La przepierzemiem Wrytarz obokorny kramatem Sali, w którym stwi Ma-
gizd. Posadzka z Cegły

Po prawey ręce jest Receptarz: po lewey Schody. Przy Schodach Stanoya
dla Stuzgich Kobiet. Do której drzwi filonkowej roboty na Ławiasach i
Krukach żelaznych z Kramkami żelaznemi. Piec z Kąpli biato potewanych.
Okno jedno w Otow oprawne na Ławiasach i Krukach żelaznych
z Kramkami żelaznemi. Podłoga z Tarcie. Obok tej Stanoyi są drzwi filonko-
wej roboty na Ławiasach i Krukach żelaznych z Kramkami żelaznemi: za
którymi mały Wrytarzyk prowadzący do Kuchni. W Wrytarzykarskiej
ku są dwa stopnie z Kamienia Czerwonego, i po obu końcach Drzwi.
Jedne dające wzniesie na podwórze filonkowej roboty na Ławiasach
i Krukach żelaznych z Kramkami żelaznemi i z Ławoską żelazną. Drugie w drugim
koncu Wrytarzyka podwojne prostej roboty na Ławiasach i Krukach że-
laznych

żelaznych z Lamkiem Francuskim, i dwoma Ryglami, prowadzące do Ogrodka: nad temi małe Okienko. Obok tych drzwi, są Drzwi do Kuchni Filonkowej roboty na Lawiasach i Krukach żelaznych z Lamkiem Francuskim. W Kuchni podłoga z Cegły. Okien dwa w Otow sprawnych na Lawiasach i Krukach żelaznych. Nadz drewniana dach do Wody, trzema obręczami żelaznymi nauignięta. Szafek dwie w Murze z drzewiczkami na Lawiasach żelaznych. Trzecia stoi przy Murze z półkami. Obok tej Szafy Drzwi na Lawiasach i Krukach żelaznych z Lamkiem Francuskim do Szpizarni podługowej. W Szpizarni Piec z Cegły. Okno jedno w Otow sprawne z Lawiaskami i Kwatą żelazną. Szafa jedna w Murze z drzewiczkami na Lawiasach żelaznych z Lamkiem. Druga większa przy Ścianie z kładeł żelaznych z Lamkiem. Trzecia w Framudze z półkami. Stolików dwa: no jednym z nich wprowadzony Noż dachy do krajania Chleba.

Nazwy i Kuchenne.

Pajonów Mięsiarnych	2.
Kupraków Mięsiarnych	6.
Rogów Mięsiarnych	4.
Misy Mięsiarne	2.
Lyska dachy Mięsiarna	1.
Mokdzerz Misiarzy	1.
Durszlek i Tarkha blaszane	2.
Włki na Kuchni żelazne	-
Różnów żelaznych jeden większy drugi mniejszy	2.
Patelnia żelazna	1.
Szarypec i Krukach żelazne	2.
Siekiera jedna i Siekacz jeden	2.
Stolnie drewnianych	2.
Szaflików	6.
Deszmiar drewniany	1.

Do Refektarza Drzwi filonkowej roboty na Lawiasach i Krukach żelaznych podwojne z Ryglami. Wprust drzwi na Ścianie przy sporych drewnianych z Figurą Pana Józefa Prycerskiej roboty. Pod którego nogami mały obrazek w Ramkach czarnych na szkle malowany Matki Bożej łaskawej. Na bokach dwa obrazy na płótnie malowane łaskawej świętej w Ramkach. Jeden S. Wincentego a Paulo. Drugi pierwszej Matki Łaskawej. Nad temi powyżej, dwa pomniejszych Obrazki sitychowane za Słotem. Jeden Święty Trojcy. Drugi Zwiastowania Najświętszej Panny. Po prawej ręce Drzwi Piec z Kafil biato polewanych. Za nim Stół dachy z białą Różadkami wzdłuż Refektarza: przy którym ławka drewniana równa długości od Ściany. Na Ścianie dwa Portrety Fundatora i Fundatorki na płótnie malowane w Ramkach owalnych.

W koniu

W koncu Stotu Kominiek. Po lewej ręce od wstępu Drzwi filonkowej roboty w Murze, w których okienko drewniane na Lawiaskach z zaworką żelazną do wydawania z Kuchni. Przy nich Lawatorz Cynowy w Szafce, Okienko dwa w drzewo oprawnych na Lawiaskach i Krukach żelaznych. Z tych pierwsze stępy za drzewo, i jest w pół drewniane z Lamkiem Francuskim. Pod drugim Szafka z Sufladkami na zamek zamykający. Obok niej Ambonka drewniana dla Lektorki. Krzesetki pięt Podłoga z Tarcie

Nazwy i Defektarskie

Hubkow Cynowych półkwartowych	- - - - -	6.
Półmiskow Cynowych	- - - - -	6
Łyżek Cynowych dużych	- - - - -	2
Łyżek do łożenia Cynowych	- - - - -	24
Misy Cynowe	- - - - -	2.
Tace Cynowe	- - - - -	2.
Półmiskow Cynowych	- - - - -	2.
Talerczy Talcianowych	- - - - -	12.
Talerczy glinianych polewanych	- - - - -	12.
Filiżanek porcelanowych par	- - - - -	6.
Nożow i Widely par	- - - - -	12.
Szklanek	- - - - -	6.
Kieliszkow	- - - - -	4.
Łyżeczek matych srebrnych	- - - - -	3.
Lichtarzy Miedzianych	- - - - -	6.
Lichtarzy Srebrnych	- - - - -	3.

W koncu Defektarsza przy Ambonie Drzwi filonkowej roboty na Lawiaskach i Krukach żelaznych z Lamkiem Francuskim do Lamuska. W Lamusku stoi Szafa z drzewiakami na Lawiaskach żelaznych. Okienko małe w drzewo oprawne z kratą żelazną. Obok tego drugi mniejszy: do którego Drzwi proste na Lawiaskach i Krukach żelaznych z Lamkiem Francuskim. W tym stoi Stot prosty. Podłoga w obu z Tarcie. Nadto cesarze z pierwszego Lamuska są Drzwi filonkowej roboty na Lawiaskach i Krukach żelaznych z Lamką i Zaworką do Korytarzyka nowej budowy. Korytarzyk nowej budowy w poprzek Domu idący, ma trzy Drzwi. Jedne od Frontu drewniane podwojne na Lawiaskach i Krukach żelaznych z Lamkiem Francuskim i Szyglami, nad temi Okienko szerokie drzewo ptasie: wewnątrz Stęba żelazna na przebojach. Przy tych z Korytarzyka, są Drzwi filonkowej roboty na Lawiaskach i Krukach żelaznych z Lamkiem Francuskim do stani i różnych składow czyli Magazynu. W pierwszej Stani są dwa Okna w drzewo oprawne na Lawiaskach i Krukach żelaznych z kratami żelaznymi i Kominiek. Z tej do drugiej Stani podobnego składu, są Drzwi filonkowej roboty na Lawiaskach i Krukach z Lamkiem Francuskim.

Franuskim. Okno iedno w drzewo oprawne na Lawiasach i Krukach żelaznych i żelaznych i Krukach żelaznych. Piec ieden na dwie Stany i Kafil biato polewanych Podłoga w obu i Tarcie.

Drugie Drzwi w wrozkach Korytarky na Lawiasach i Krukach żelaznych i Lamkiem Franuskim. Obok drzwi tych są Schody drewniane na drugie piętrowie prowadzące do Skotki. Na drugiej stronie są drzwi drewniane na Lawiasach i Krukach żelaznych i Lamkiem Franuskim do Skoty piętrowia Chleba. W Skocie są dwa okna w drzewo oprawne na Lawiasach i Krukach żelaznych i Lamkiem Franuskim, i Piec ieden do pieczenia Chleba i Cegły, drugi i Kafil prostych do ogrzania Podłoga i Cegły.

Trzecie drzwi podobnej wielkości jak od Frontu sturza do wyzniesienia na podwórko na Lawiasach i Krukach żelaznych i Lamkiem Franuskim i Ryglami. Wszystkie te pomieszczenia dolne są pod Sklepieniem, wytyczony w części Korytarka w starej budowlach od przeformowania w głąb Domu, i potow Korytarky w nowej budowlach przy Schodach.

Schody w Starym Domu prowadzące na drugie Piętrowie, są drewniane, w kwadratowy kształt i katowane. i dotu tarciami obite, których parę także drewniane. Na drugim piętrowie zaraz są Schody kształtem Salki przed Kapliczką wstępując swoją najniższą całą szerokość Domu. W tej na Ścianie wiszą Pięć Obrazów na płótnie malowanych w Ramach. Pierwszy Pana Jezusa Błogosławieńskiego Chleba. Drugi Pana Jezusa w Ogrodzie. Trzeci Najświętszy Panny Zwiastowania. Czwarty Świętej Anny. Piąty Świętego Józefa. Kości Świętego Piotra. Pięć P. Maryi Magdaleny. Ławek dwie i parękami większych, i dwie mniejszych. Kafa i Legarem. Podłoga i Tarcie.

Na prawo rzeki i Przedkaplicy są Drzwi filonkowej roboty na Lawiasach i Krukach żelaznych i Lamkiem do Sali Chorych Mężczyzn. W Sali Okien trzy na Lawiasach i Krukach żelaznych w Otworach pracownych i Kramami żelaznymi: pod oknami Kafil ielono malowane i drzewkami na Lawiasach żelaznych i Lamkami. Łóżek drewnianych i Firankami i posułek Pięć: a bez Firanek i posułek dwa. Przy każdym Łóżku Stolek i Ławkę drewnianą, Kafil iel, i Półtyle Posadzka i Tarcie. Piec i Kafil biato polewanych. Wprost z tej Sali, są Drzwi do drugiej na Lawiasach i Krukach żelaznych i Lamką żelazną. W drugiej Sali Okien trzy na Lawiasach i Krukach żelaznych i Kramami żelaznymi. Łóżek drewnianych i Firankami i posułek Cztery, a bez Firanek i posułek dwa. Inne rekwizita jak w pierwszej Sali. Piec i Kafil biato polewanych: Kominek. Posadzka i Tarcie. Z tej Sali są Drzwi na bok do Apteki.

Apteki na Lawiasach i' Wrukach żelaznych x Lamkiem Francuzkim.
W Apteczce Ohien dwa w drzewo oprowadzonych na Lawiaskach i' Wrukach żela-
znych. Praf dwie duzych u góry za Słktem, a u dolu x Pufladami, xamy-
kajęcię drzewiezkami na Lawiaskach żelaznych x Lamcezkami. Mniejszy
dwa, również u góry za Słktem a u dolu x Pufladami bez drzewiezek.
Posadzka x Tarie. Przy Apteczce ubocznie jest mata Stanczika na róż-
ne składy Apteczne x udnym oknem w drzewo oprowadzonym na Lawia-
skich i' Wrukach żelaznych: do której drzewi na Lawiasach i' Wrukach
żelaznych x Lamkiem. Podłoga x Tarie.

Sprawy Apteczne i' Salowe.

Atomikow Miedzianych dwa jeden większy drugi mniejszy	2.
Agdłow Miedzianych	2.
Syrka dura Miedziana	1.
Tarc Miedziana	1.
Bazonow Cynowych	2.
Porytkow Cynowych	18.
Szyerek matych Cynowych	6.
Paletki do krwi puszczania Cynowych	4.
Grubych duzych Cynowych	2.
Morderek jeden większy drugi mniejszy Miedziany	2.
Słkterki matych Miedzianych	4.
Morderekow matych kamiennych	2.
Talierki żelaznych	2.
Lich duży blaszany i' miedzianych Ctery	5.
Pudetho Snyprow	1.
Pudetho Lancetow	1.
Pudetho różnych Instrumentow Słkterkich	1.
Wagi Apteczne większe i' mniejsze	2.
Mensurki Słkterne	2.
Gonsiorow duzych Słkternych	12.
Glaszek x Spiritusami i' Efsenjami	24.
Glaszek matych x różnymi Lekarstwami	90.
Stoiow duzych	40.
Stoiow matych	60.
Stoiow kamiennych x różnymi masiami	9.
Filizank glinianych	15.
Sito duże i' małe i' miedzianych Ctery	5.
Woresto x parzeczami obite skórą i' x kłami do nóżenia Chorych	1.
Wanna drewniana	1.
Wamienki do moczzenia nog	2.
Cebrow do wody nóżenia	2.
Pereg Cynowych	2.

W środku tych Sal na bok jest mata Komoreczka, do której Drzewi x Sali
na Lawiasach i' Wrukach żelaznych x kłami żelazną. Ohienko jedno mata.
Posadzka x Cegły. Stolec jeden dla starszych. Dwa Komoreczki są Drzewi mata-
wiasach

Lawiasach i Krukach żelaznych x Klamką żelazną na Janek czyli Korytarzyk, w którego końcu jest miejsce naturalnej potrzeby. Miejsce to jest x dotu do potowy muirowane, u góry drewniane, dachowką pokryte: ma dwoie drzwi xek na Lawiasach i Krukach żelaznych x Klamkami żelaznymi, i dwa Sedesy. Na dole x podwórza także Sedes jeden, do którego są drzwi na Lawiasach i Krukach żelaznych x Klamką żelazną. Janek cały drewniany, ma dwa Okna. Posadzka x Tarie, Dachowką pokryty.

Na lewą stronę x Przedkaplicy, są Drzwi filonkowej roboty na Lawiasach i Krukach żelaznych x Lamkiem Francuzkim do Sali Chorych Kobiet. W Sali Okien trzy w otworach oprawnych na Lawiaskach i Krukach żelaznych x Kramami żelaznymi: pod którymi Szafki zielone malowane x drzwi xkami na Lawiaskach żelaznych x Lamkami. Łóżek drewnianych x Firankami i posiedzą Piedm, a bez Firanek x posiedzą Ctery. Przy każdym Łóżku Stolek x Tachę drewnianą, Szafki xek, i Pantofle. Posadzka x Tarie. Piec x Kapsle biato polewanych. Wprost x tej Sali, są Drzwi do drugiej nowo przybudowanej na Lawiasach i Krukach żelaznych x Klamką żelazną. Okien dwa w drzewo oprawnych na Lawiaskach i Krukach żelaznych x Kramami żelaznymi. Łóżek drewnianych x Firankami i posiedzą Piec, a bez Firanek x posiedzą trzy. Piec x Kapsle biato polewanych. Posadzka x Tarie. W końcu Sali drzwi na Lawiasach i Krukach żelaznych x Lamkiem Francuzkim do małej Stancyjki, gdzie są składy różnych potrzeb dla Chorych. Okno jedno na Lawiasach i Krukach żelaznych x Kramami żelaznymi. Posadzka x Tarie.

W środku tych Sal na bok są Drzwi filonkowej roboty na Lawiasach i Krukach żelaznych x Klamką żelazną do Komorejki, w której Okno jedno w drzewo oprawne niewielkie, i Stolec jeden dla starszych. Posadzka x Cesty. W tej Komorejki wprost są Drzwi na Lawiasach i Krukach żelaznych x Klamką żelazną na Janek czyli Korytarzyk. Janek jest muirowany cały, ma okno jedno w otworach oprawnych: w końcu Janka miejsce potrzeby naturalnej: u dotu muirowane, u góry drewniane, ma dwoie drzwi xek na Lawiasach i Krukach żelaznych x Klamkami żelaznymi i dwa Sedesy. Posadzka x Tarie. Janek pokryty dachowką. Jeszcze x Komorejki są Drzwi filonkowej roboty na Lawiasach i Krukach żelaznych x Klamką żelazną do Przedsiakothi. W której są Schody drewniane x parę xkami służące do chodzenia Studentkom: Drugie schody proste pod dach obite Taricami x Drzwi xkami na Lawiaskach x Lamkami. Okno jedno w drzewo oprawne na Lawiaskach i Krukach żelaznych. Do Siakothi są Drzwi filonkowej roboty na Lawiasach i Krukach żelaznych x Lamkiem Francuzkim. Siakotha jest obok nowej Sali Kobiet. W Siakothie Okien trzy w drzewo oprawnych na Lawiaskach i Krukach żelaznych. Piec x Kapsle biato polewanych. Szafek dwa: jedna w Murze x drzwi xkami na Lawiaskach żelaznych x Lamkiem Francuzkim: druga mniejsza przy Murze x drzwi xkami

z drzewiakami także na Ławiaskich żelaznych z Łamechami. Stolik i-
den z Pułtawką; drugi w kształcie kłosa do pisania, Tablica drewnia-
na. Łydełków dwa. Posadzka z Tarcią.

Funduszu na Szkołę niemasz żadnego. Szpital tylko dla uwywie-
nia dogodności ubogich Rodziców Pamiętkom podlegającym w postu-
dze, uciągając obowiązki Chrześcijańskie, czytając i pisząc i robotek tyle
aby były sposobne na dobrą pokojówkę.

Pamiętki którym Auku chodzące do Szkoły:

1. Weronika Nowodworska
2. Bogumila Kamińska
3. Rozalia Szach.
4. Wiktoria Białkowska
5. Julianna Wolffowa
6. Maryanna Miodzińska
7. Franciszka Topczewska
8. Paulina Tomberkówna
9. Józefa Pankiewiczówna
10. Maryanna Pankiewiczówna
11. Katarzyna Bernacka
12. Elżbieta Monarkiewiczówna
13. Franciszka Ottarzewska
14. Anna Kondratowiczówna
15. Maksyma Sosnowska
16. Mina Ormianowa
17. Anna Titatowa
18. Zofia Pruszyńska
19. Salomea Tokarzewiczówna
20. Lota Łaleska
21. Julianna Łaleska
22. Izabella Lewkowiczówna
23. Józefa Lewkowiczówna
24. Karolina Sakowiczówna
25. Izabella Sakowiczówna
26. Dorota Bernikówna
27. Katarzyna Borowska
28. Angela Łaleska
29. Ludwika Prągowia
30. Regina Jhnatowiczówna
31. Leonora Dębowska
32. Anna Strymiewska
33. Antonina Drądzowska
34. Luiza Grodzienka
35. Józefa Okowna
36. Konstancja Archipowiczówna
37. Barbara Korbucówna
38. Franciszka Podbielska
39. Ludwika Stowikowska
40. Maryanna Rosecka
41. Anna Wąsowska
42. Julianna Łomowska
43. Katarzyna Filonczukówna
44. Anna Wąsowska
45. Anna Murawska
46. Maryanna Rudziewiczówna
47. Tekla Porazyńska

Jeszcze z Przedkolejny są Drzwi Filonkowey roboty na Ławiaskich i
Krukach żelaznych z Łamkami Francuskimi do Westyarmii. W Westyarmii
jest Stafa dachowa wzdłuż Westyarmii, w górce z szkieł i drzewiakami
potrójnymi na Ławiaskich i Łamechach; a u dołu drewniana
także z drzewiakami na Ławiaskich i Łamechach na szkieł białych.
Okiem dwa w Otow oprowane na Ławiaskich i Krukach żelaznych. Sto-
lik drewniany. Obrazów dwa na płótnie malowanych. Jeden S. Mikola-
ja. Drugi Rebecki. Podłoga z Tarcią.

Buclizna Pióstrzyńska

Koszul Szuk	-	-	-	-	-	-	60.
Fartuchów płóciennych	-	-	-	-	-	-	30.
Kornetów	-	-	-	-	-	-	60.

Kutniery	- - - - -	90
Chustek	- - - - -	90.
Azczmików	- - - - -	24.
Powłok na pierzyny	- - - - -	18.
Powłoczek na Poduszki	- - - - -	40
Przewieradet	- - - - -	30.
Obrusow	- - - - -	12.
Serwet	- - - - -	40.

Bielizna Chorych.

Koszul Szuk	- - - - -	250.
Powłok na pierzyny	- - - - -	90.
Powłoczek	- - - - -	120
Przewieradet	- - - - -	150.
Azczmików	- - - - -	24.
Ślafioków	- - - - -	24.
Ślafiomy	- - - - -	24.

Westymia są drzwi iedne proste roboty na Ławiasach i Krukach żelaznych i Łamki żelazną do Komorek obok Salowy, prowadzące na miejsce potrzeby naturalney. Drugie Drzwi ubocznie Pilonkowej roboty na Ławiasach i Krukach żelaznych i Łamkiem Francuzkim do Dormitarza Pióstrzynskiego. W Dormitarzu dółek pięć drewnianych i Firankami i posiedzą. Przy każdym dółku Szafa zielono malowana z drzewkami na Ławiasach żelaznych i Łamkami. Okien dwa w Otow oprawnych i Ławiaskami i Krukami. Obrusow na płotnie malowanych w Szafach dwojgi Łokusowy. Ctery. Pierwszy S. Wincentego a Paulo. Drugi S. Franciszka Salego. Trzeci Smierci i żył i krysie S. Józefa. Czwarty S. Piotra. Piec z kaflami białymi polewanymi. Wreszcie płotnem powłokonych pięć. Posadzka i Tarac.

Dormitarza są drzwi ubocznie Pilonkowej roboty na Ławiasach i Krukach żelaznych i Łamkiem Francuzkim do Szafy Pióstrzynskiej. W Szafy Pióstrzynskiej jest Okno iedno w Otow oprawne na Ławiasach i Krukach żelaznych. Wreszcie na Ścianie i Figurę Pana Józefa i Krukach żelaznych. Obrusow dwa na płotnie malowanych dwojgi Łokusowego. Jeden Narodzenia Pana Józefa. Drugi Wzrostu Panny Niepokalanej. Łóżko iedno drewniane i Firankami i posiedzą. Piec z kaflami białymi polewanymi i kominem. Wreszcie płotkiem powłokonych trzy. Podłoga i Tarac. Policzek i Szufelka. Szafek dwa malowanych zielono. Jedna bez szuflady i dółki i u góry z drzewkami na Ławiasach i Łamkami. Druga większa z drzewkami u góry Szklannemi, na Ławiasach i Łamkami, w której jest skład Biblioteki.

Biblioteka.

1. Księga percepty i expensy domowej kasy w Roku 1770, zapisana i dokonana do Roku 1796. in Folio w potłokach oprawna -	1.
2. Księga takichże percepty i expensy kasy Roku 1796. zapisana i dokonana do Roku 1819. in Folio w potłokach oprawna -	1.
3. Księga takichże percepty i expensy kasy od Roku 1819. kontynuująca, in Folio w Skorkach oprawna -	1.
4. Księga do zapisywania Chorych przyjeżdżających wykurowanych i umarłych kasy w R ^{ku} 1770 zapisana i dokonana do Roku 1811. in Folio w potłokach oprawna -	1.
5. Księga podobnego zapisywania kasy w Roku 1811. kontynuująca in Folio w potłokach oprawna -	1.
6. Konferenye P. Wincentego miewane do Siostr z Francuzkiego Komarzone pisane in Folio w Skorkach oprawne -	2.
7. Konferenye miewane podczas Szkolek i Siostrom przez Siostrę Hermin z Francuzkiego Komarzone pisane in Folio w potłokach oprawne -	1.
8. Księga do zapisywania Listów ocholnych przysyłanych na Nowy Rok i na odnowienie ślubów, kasy w R ^{ku} 1771. kontynuująca in Folio w potłokach oprawna -	1.
9. Reguły Siostr Miłosierdzia pisane in 4to w Skorkach oprawne	1.
10. Żywoty Świętych Starego i Nowego Zakonu przez A. Piotra Skarżę zebrane drukowane w Wilnie 1747 in Folio w Skorkach oprawne.	1.
11. Żywoty nowe Świętych przez A. Stefana Wielowieskiego zebrane drukowane w Kaliszu 1735. R ^{ku} in Folio w Skorkach oprawne.	1.
12. Kazania na Niedziele i Święta całego Roku przez A. Piotra Skarżę drukowane w Warszawie 1738. R ^{ku} in Folio w Skorkach oprawne.	1.
13. Kazania P. Franciszka Salezego na niektóre Święta i Niedziele w Warszawie drukowane 1693. R ^{ku} in 4to w Skorkach oprawne -	1.
14. Martyrologium Króla Dymuskiego za rozkazem Grzegorza XIII. i Klementa X. Papierów wydane po Polsku w Sandomierzu 1747 R ^{ku} in 4to w potłokach oprawne -	1.
15. Biblia Starego i Nowego Testamentu z Łacińskiego tłumaczona z wykładem katolickim miejsc trudniejszych przez A. Jakuba Wuyka, nakładem J. W. Kamieńskiego Komarowskiego Arcybiskupa Gnieźnieńskiego wydana, drukowana w Wrocławiu 1740 R ^{ku} in 4to w Skorkach oprawna -	1.
16. Korona całego Roku, albo Medytacye na wszystkie dni przez Siostrę Abellę wydana, drukowana w Krakowie 1765. R ^{ku} in 4to w potłokach oprawna -	1.
17. Prawdy wieczne przez A. Karola Rysygnoli, drukowane w Lublinie 1748. R ^{ku} in 4to w Skorkach oprawne -	1.
18. Żywot P. Wincentego a Paulo Fundatora Zgromadzenia przez Siostrę Dominikę Akamiego, drukowany w Warszawie 1782. R ^{ku} in 4to w potłokach oprawny -	1.
19. Żywot Wielebnej Ludwiki le Gras Fundatorki Zgromadzenia Siostr Miłosierdzia przez A. Gobilona, drukowany w Warszawie 1782. R ^{ku} in 4to w potłokach oprawny -	1.

20.	Młka i Śmierć Pana naszego Jezusa Chrystusa na dni Wielkiego Postu wydana przez A. Maruina Ruborinińskiego, drukowana w Lwowie 1784. A ^u in 8 ^{uo} w półskorok oprawna -	1.
21.	Duch S. Franciszka Salezego przez jednego Doktora Torbunskiego zebrany drukowany w Krakowie 1770 A ^u in 4 ^{to} w Skorku oprawny -	1.
22.	Doskonalsci Chrześcijańska Tom Refleksji objaśniona, przez A. Jana Szymieckiego, drukowana w Poznaniu 1745. A ^u in 4 ^{to} w półskorok oprawna -	1.
23.	Posowamiesię woli ludzkiej x wolę Boską przez A. Jeremiasza Druzeliusza, drukowana w Krakowie 1761. A ^u in 4 ^{to} w półskorok o. prawna -	1.
24.	Opostępowaniu w doskonalosci Cnot Chrześcijańskich przez A. Alfonsa Anderycusa, drukowana w Wilnie 1727. A ^u in 4 ^{to} w półskorok oprawna -	1.
25.	Wojna Duchowna przez A. Wawrzonca Skupulusa, drukowana w Warszawie 1782. in 8 ^{uo} w Skorku oprawna -	1.
26.	Obyczaje Chrześcian przez A. Fleurego, drukowane w Supraslu 1784. in 8 ^{uo} w Skorku oprawna -	1.
27.	Akollckie Osmiodniowe dla Zgromadzenia Pięści Miłosierdzia drukowane w Kaliszu 1789 A ^u in 8 ^{uo} w Skorku oprawne -	1.
28.	Medytacje na Osmiodniowe Akollckie dla Zgromadzenia Pięści Miłosierdzia przez A. Pohla w Wilnie 1808. A ^u in 8 ^{uo} w półskorok oprawne -	1.
29.	Cwiczenia duchowne S. Ignacego drukowane w Kaliszu 1769. A ^u in 4 ^{to} w Skorku oprawne -	1.
30.	Życie Jezusa Chrystusa w Sakramencie Ołtarza zawarte na Uroczystości Bożego Ciała in na Ołtarz w Osmiu Karamiach przez A. Bourdaloue w Kaliszu 1770 A ^u in 8 ^{uo} w półskorok oprawne -	1.
31.	Uwagi różne z kilku Exortami przez A. Bourdaloue drukowane w Kaliszu 1772. A ^u in 8 ^{uo} w Skorku oprawne -	1.
32.	Mysli Święte dostępienia Zbawienia przez A. Bourdaloue drukowane w Kaliszu 1769. A ^u in 8 ^{uo} w Skorku oprawne -	1.
33.	Sposob odprawowania świątobliwie czasu Adwentu przez A. Annyliana drukowany w Warszawie 1770. A ^u in 8 ^{uo} w Skorku oprawny -	1.
34.	Mysli albo Refleksje Chrześcijańskie na dni całego Roku przez A. Nepuew drukowane w Lublinie 1754. A ^u in 8 ^{uo} w Skorku oprawne -	4.
35.	Uwagi nad obowiązkami każdego stanu drukowane w Warszawie 1768 in 8 ^{uo} w Skorku oprawne -	2.
36.	Droga do doskonalosci Chrześcijańskiej przez A. Kiuspra Druzbickiego drukowane w Kaliszu 1791. A ^u in 8 ^{uo} w Skorku oprawne -	1.
37.	Wywód gruntowny Mynosi w Miłosierdziu Bożkim drukowane w Supraslu 1799. A ^u in 8 ^{uo} w półskorok oprawny -	1.
38.	Droga do życia pobożnego przez S. Franciszka Salezego drukowana w Chetmie 1769. A ^u in 8 ^{uo} w Skorku oprawna -	1.
39.	Bożmowy duchowne S. Franciszka Salezego, drukowane w Krakowie 1770 A ^u in 8 ^{uo} w Skorku oprawne -	1.
40.	Ceremonie czyli obrządki Koscielne drukowane w Kaliszu 1780. A ^u in 8 ^{uo} w Skorku oprawne -	1.
41.	Ustawy życia pobożnego przez Ludwika Bloxyusa drukowane w Chetmie 1769. A ^u in 8 ^{uo} w półskorok oprawne -	1.

42. Rozumia na Niedziele i Święta przez A. Lamberta drukowane w Kaliszu 1782. A ^u in 8 ^{vo} w półskorze oprawne - - - - -	1.
43. Rozmyślanie życia i Męki Chrystusa drukowane w Warszawie 1781. A ^u in 8 ^{vo} w skórze oprawne - - - - -	1.
44. Ewangelie na Niedziele i Święta przez A. Wykera drukowane w Kaliszu 1781. A ^u in 8 ^{vo} w skórze oprawne - - - - -	1.
45. Nauki dla Pióstr Mitosiedzi x Francuskiego drukowane w Kaliszu 1782. A ^u in 8 ^{vo} w skórze oprawne - - - - -	1.
46. O Nastawianiu Chrystusa Pana przez Domarza x Kamps drukowane w Wilnie 1783. A ^u in 8 ^{vo} w skórze oprawne - - - - -	1.
47. Nauki dla Młodzi przez A. Michala Micherta drukowane w Łowiczu 1792. A ^u in 8 ^{vo} w skórze oprawne - - - - -	1.
48. Katechizm historyczny przez A. Fleury drukowany w Warszawie 1800. A ^u in 8 ^{vo} w skórze oprawny - - - - -	1.
49. Katechizm większy dla wydoskonalenia Dzieci w Nauce Chrześcijańskiej drukowany w Warszawie 1790. A ^u in 8 ^{vo} w skórze oprawny - - - - -	1.
50. Powinności Chrześcijańskie czyli Katechizm Misyjny drukowany w Warszawie 1793. A ^u in 8 ^{vo} w półskorze oprawny - - - - -	1.
51. Życie Chrystusa przez A. Saintreala drukowane w Supraslu 1782. in 8 ^{vo} w półskorze oprawne - - - - -	1.
52. Instrukcja od Ojca Corce dana względem Religji i obyczajności drukowana w Supraslu 1788. in 8 ^{vo} w półskorze oprawna - - - - -	1.
53. Sentymentalność o Bogu Religji i obyczajności drukowane w Warszawie 1792. A ^u in 8 ^{vo} w półskorze oprawne - - - - -	1.
54. O cnotach towarzyskich, i występach przeciwnych drukowane w Warszawie 1787. A ^u in 8 ^{vo} w półskorze oprawne - - - - -	1.
55. Magazyn dziecienny drukowany w Warszawie 1774. A ^u in 8 ^{vo} w półskorze oprawny - - - - -	2.
56. Magazyn Pamiętny drukowany w Warszawie 1774. A ^u in 8 ^{vo} w skórze oprawny - - - - -	1.
57. Przysięgi Dzieci drukowany w Warszawie 1780. in 8 ^{vo} w półskorze oprawny - - - - -	1.
58. Rozmowy Matki x Córki drukowane w Krakowie 1787. in 8 ^{vo} w półskorze oprawne - - - - -	1.
59. Opisanie Chorob drukowane w Lublinie 1770. in 8 ^{vo} w półskorze oprawne - - - - -	1.
60. Poda dla polskości przez Tyfota drukowana w Warszawie 1790. in 8 ^{vo} w półskorze oprawna - - - - -	2.
61. Medycyna praktyczna przez Storha drukowana w Wilnie 1792. in 8 ^{vo} w skórze oprawna - - - - -	2.
62. Doświadczenia x różnych Autorów zebrane drukowane w Warszawie 1792. A ^u in 8 ^{vo} w papierze oprawne - - - - -	2.
63. Wyjętek x diety Medycyna Domowa przez Pana Docheina drukowany w Wilnie 1791. in 8 ^{vo} w półskorze oprawny - - - - -	1.
64. Opis chorob przedniego ratunku potrzebujących przez Pana Murcyusa drukowane w Warszawie 1793. A ^u in 8 ^{vo} w półskorze oprawny - - - - -	1.
65. Wiadomości o skutkach różnych ziół, drukowana w Supraslu 1774. A ^u in 8 ^{vo} w półskorze oprawna - - - - -	1.
66. O Ziołach x najońszych i ich użyciu przez A. Kluka, drukowane w Warszawie 1778. in 8 ^{vo} w półskorze oprawne - - - - -	1.
67. Wybor Auslin krajowych przez Pana Dziarkowskiego, drukowany w Warszawie 1806. A ^u in 8 ^{vo} w półskorze oprawny - - - - -	1.
68. Poradnik domowy przez Pana Dziarkowskiego drukowany w Warszawie 1819. in 8 ^{vo} w półskorze oprawny - - - - -	

Le Stany Przetoxony są Drzwi filonkowej roboty na Lawiasach i Krukach żelaznych x Lamkiem Francuzkim do Komorki. Wktorey jest Stafa wielka w Murze x Drzwiarkami na Lawiaskach żelaznych x Lamkiem Francuzkim. Okno iedno w Otow oprowne na Lawiaskach i Krukach żelaznych, i Schody proste drewniane pod Dach. Posadzka x Cegły. Ktety Komorki są Drzwi filonkowej roboty na Lawiasach i Krukach żelaznych x Lamkiem Francuzkim na Salky przed Kapliczka. Obok tych drzwi, a na przeciw Westyurmi są Drzwi filonkowej roboty na Lawiasach i Krukach żelaznych x Lamkiem Francuzkim do Infirmaryi Piostzynskiej. Wktorey okno iedno w drzewo oprowne na Lawiaskach i Krukach żelaznych. Piec x Kafil biato potawany i Komin. Podłoga x Taras. Infirmaryi Piostzynskiej są Drzwi filonkowej roboty na Lawiasach i Krukach żelaznych x Lamkiem do Komoreczki malenkiej, wktorey okno mate w drzewo oprowne. Posadzka x Taras. - Wskazywając te pomieszkania górne są pod Sufitem, fakko i u wszystkich Pierz są belachi żelazne tak dolnego, iako i górne go pomieszkania.

Budowla przy Szpitalu.

Wychodząc x Domu na Podworko, ktore jest całkiem brukowane: po lewej stronie Drama na dwa odmykające się na Lawiasach i Krukach żelaznych x Kamrami żelaznymi, Drzwi na Kłódki xamykające się w Stupach murowanych. Wktory podworko od Placu Kamienicy Karbowey Stupa drewniana na skład drzew dranicami pokryta, od Frontu na Stupach oparta bez Siamy. Przy niej w rowney linii budowla drewniana w Węgły na podmurowaniu kamiennym x Wapnem, Dachówka pokryta, w przeszłym Roku nowo pobudowana. Wktorey są Drzwi podwojne na Lawiasach i Krukach żelaznych, Drzwi na Kłódki xamykające się do Wozowni. W Wozowni Podłoga drewniana. Przy Wozowni dwa Pralenski, do ktorych Drzwi na Lawiasach i Krukach żelaznych, na Kłódki xamykające się. Kłobow x Drabinami dwa. Podłoga drewniana. Na Stajenka mi Chew, i w koncu Pieckarnia, do oboyga drzwi na Lawiasach i Krukach żelaznych. W Pieckarni Podłoga drewniana. Na cety tej budowli Potap x Taras, Schody proste pod Dach w drugiey Pralence.

Wprzec Podworku za tą budowlą stoi Dom drewniany w tym Roku pobudowany w Węgły na podmurowaniu kamiennym x Wapnem Dachówka cety pokryta. Na nim kominow murowanych nad Dach wyprowadzonych trzy. Drudkiem na wylot Korytarz kamiennymi brukowany, wktorego końcach są Drzwi podwojne na Lawiasach i Krukach żelaznych. Pierwsze xamykające się na Lamki, drugie na drz. drewniane = za komin jest Stadia drewnem ocambrowana. Po lewej ręce tego Korytarza Browarek do robienia Piwa: do ktorego Drzwi na Lawiasach i Krukach żelaznych x Lamkiem. Podłoga kamiennymi brukowana. Okien dwa. W Browarku na bok są Drzwi na Lawiasach i Krukach żelaznych x Lamkiem do Komorki: wktorey okno iedne x kratę żelazną, i Kłotnary.

Naczynia Browarne.

Kotlow Miedzianych dwa, ieden większy, drugi mniejszy	2.
Kadzi drewnianych	2.
Palcy do Piwa drewnianych	2.
Bezek	12.

Po prawey ręce korytorza są Drzwi na Ławiasach i Krukach żelaznych do Pralni. W Pralni Okien dwa na Ławiasach i Krukach żelaznych. Piec i Kąpli Zielono polewanych i Komín. Posadzka i Cegły.

Naczynia

Wózków Miedzianych	2.
Żelaz do prasowania białiny	12.
Kratek żelaznych do stawiania żelaz	3.
Żaluzji do prania drewnianych	4.
Poturek drewnianych	2.
Becek do Wody wozem	2.
Cebrow drewnianych	3.
Powozów do suszenia białiny sztuk	2.

Z Pralni są Drzwi na bok na Ławiasach i Krukach żelaznych i Kłamką żelazną do Komórki, w tej okno cedne i Piec i Cegły, i tej Komórki są Drzwi na Ławiasach i Krukach żelaznych do drugiej Komórki, w której także Okno cedne, i Piec i Kąpli Zielono polewanych: obydwa te Komórki zajmują Stągcy Miedzianymi.

Lurawiczej, od Domu Czeladnego są Chlewy i wystawę i dwa łokardami w prostej linii drewniane, nowe w tym Roku pobudowane na podmurowaniu kamiennym i wapnem, pokryte Dachówką. Jednym brzegiem łączą się z Domem Czeladnym. W tych Chlewach jest drzwi Czerwono-wszystkie na Ławiasach i Krukach żelaznych. Podłoga wszędzie drewniana.

Potap i Jarci

Przy Chlewach w równej linii Szpichrz drewniany w Węty na podmurowaniu: potrzebnego podwazenia: Dachówką pokryty, o dwóch kondygnacjach. Do którego Drzwi cedne na Ławiasach i Krukach żelaznych i Kłamką Francuskim. Na dole są trzy Okienka bez Słota i Kłatami żelaznymi. Podłoga i Potap i Jarci, i dwie przegrady. Schody proste drewniane na drugie Piętro. Na drugim Piętrze dwa Okienka bez Słota i Kłatami drewnianymi i dwie przegrady. Podłoga i Potap i Jarci.

Pomiędzy Szpichrza rogiem a Domem, przegradza Muru sianka, w którym jest Brama drewniana na Ławiasach i Krukach żelaznych i Kłamkami żelaznymi, Drzwi na Kłódkę i amykającą do Ogrodu. Przed Bramą ukosnie w Ogrodzie jest Stodół, ocebrowana drzewem pod nakryciem i gontów na Stupach. Nad Stodół Kot drewniane i Lancuchem żelaznym, i dwa Miadrami, i Kątkami i Obręczami żelaznymi. Przy Stodół kładzie drewniana na Wodę: a od Stodół Ryna drewniana do kuchni. Ogrodek opaskami nowymi dylami w Stopy w tym Roku i trzech stron, a z Czwartej od Domu ma Mur. W Ogrodzie znajduje się trzecie słupek drzewa Owocowego. W Murze jest Brama drewniana na Ławiasach i Krukach żelaznych, Drzwi na Kłódkę i amykającą na małe Podworko przed nowym zabudowaniem Domu i znajduje się

W nową nową budowlę jest Szpichrz masy murywany o jednym Piętrze Dachówką pokryty, jednym bokiem łączony z nową budowlą. Do którego Drzwi drewniane na Ławiasach i Krukach żelaznych i Kłamką Francuskim. W Szpichrzu Okien Czwarte bez Słota i Kłatami żelaznymi. Podłoga i Potap i Jarci. Skrzyni dwóch pięc na Mąkę i Krupe. Schody proste drewniane pod Dach.

Sklepów jest trzy. Pierwszy pod cegłą Domu Starego. Drugi pod nową budowlą. Trzeci pod Szpichem murywanym. Wszystkie są murywane pod Sklepieniem i mają komunikację jeden z drugim. Wmieszcza jest jedno z Podwórka przed Dyktarzem. Drzwi na Ławiasach i Krukach żelaznych z Łamkiem Francuskim. Schody drewniane. Okien z Kramami żelaznymi w Sklepiach jest pięć.

Sprawy Gospodarskie.

Chomontów prostych	4.
Uzdziemie rzemieennych	4.
Salei konopnych	4.
Piódło	1.
Leży konopnych	4.
Powrózów różnych Słuk	8.
Wózek kuty	1.
Wózów prostych	4.
Sanki kute	1.
Sani prostych	4.
Lada do Piechki z Akerakiem	1.
Koryto duże do oprawiania Węprawy	1.
Koryt do karmienia	2.
Łas dużych	6.
Stawien czyli Szezek do Warkywa	6.
Korzeć iden. Potkorca i Cwierc korca	3.
Dzień do Chleba robienia	2.
Koparnie różnych	6.
Wos	5.
Sikiur	6.
Toporów	2.
Stół różnych	4.
Heblów	2.
Cieśli	2.
Strugów	2.
Shobellka jedna i Ławieraz iden	2.
Pit dużych dwa i małych dwa	4.
Maięgaż iden, Młotek iden, Obęgi iden Megielmca jedna	4.
Klamków	2.
Pisma jedna Oskard iden, Bosak iden	3.
Szpadłów żelaznych	4.
Konwi blaszanych do polewania	2.
Przetaków Szeci Pit Cxtory	10.
Łaren dwa	2.

Stuzacy Szpitalni.

Gospodarz	Nazar Penas pobiera rocznie	100
Parobcy	Jan Sienkiewicz	90.
	Jan Piotrowski	90.
	Maię Dakowicz	90.
	Wojciech Łuthowski	90.
Pastuszek	Kazimierz Maięczuk	40.
Postugacz	Salowy u Myszorzan. Maię Dembiński	90.
Kucharka	Maryanna Kosecka	70.
Ży pomocnica	Maryanna Olimowa	70.
Piekarka	Teresa Jakimowa	70.
Pracznica	Maryanna Potowiciowa	70.
Postugaczka	Salowa u Kobiet Maryanna Kuleszanka	70.

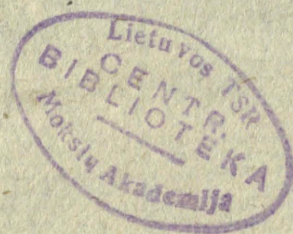
Fundusz.

Roku 1768. dnia 29. Lbra. Jasna Oświeceny Jan Klemens Branicki Kasztelan Krakowski Hetman Wielki Koronny: wybudowałszy Szpital w Mieście Dziedzielnym Białymstoku, i sprowadziwszy Pióstrzy do postugi Chorym, na utrzymanie, onych wiecznemi exasy Pięciu, Dwunastu Łozek Chorych obojczy po Szesioro, tudzież Sturżycy, zapisał rocznego dochodu gotowym groszem bez wyrażenia Kapitału, ubezpieczając go na Strakowie Tykockim Łotych Polskich Pięciu Tysięcy, i te regularnie dochodzą.

Tenże Roku 1770 dnia 30 Lbra zapisał wiecznemi exasy Szpitalowi Solwarskich Krupniki nazwany, a miedzy drogi od Białegostoku leżący, zajmujący swoię rozciągłość z pastwiskami, z siodłami i nieużytecznymi gruntami Chtory Włoki Litewskie bez żadnego Poddania. Aże Szpital nieznajdując go odpowiedzialnym expensom, wszedł w umowę z Jm. W. Dziedzielnym, aby go w wieczną Arządę wzięli, i w tym kammarce odmóścić do Nuywykszej Dwierzchnosi i Duchowney i Cywilney, i użycie bliski ukończenia każy tego dzietu. Ktę przychyni mieśmieszca po szeregule opisu onego.

Obora

Krow	-	-	-	-	4.
Koni	-	-	-	-	4.
Swini Maior	-	-	-	-	3.
Wierchy	-	-	-	-	5.
Podswiniakow	-	-	-	-	7.

Kapitaly.

Summa Osm Tysięcy Łotych Polskich czyli Rubli Srebrnem 1200. Od Wj. Jana Kantego Antomiewicza Proboszcza Wotkowyskiego Roku 1778. dnia 28 Aprila na wieczysty Fundusz utrzymania dwóch Łozek Chorych w Szpitalu zapisana, a przez Jm. Ignacego Oskierkę Kanonika Katedralnego Wileńskiego zapisem ewikcyjnym w Ładzie Liemskim Wotkowyskim Roku 1779. Miesiaca Junij 15. dnia na Miasteczku Dziedzielnym Pięskach Powiatu Wotkowyskiego Gubernij Grodzieńskiej ubezpieczona z Procentem szóstym: który coroku na dniu 23. Miesiaca Aprila w kwocie Łotych Polskich 480. czyli Rubli Srebr. odbierają.

2. Summa Łotych Polskich Dwieście Tysięcy czyli Rubli Srebr. 1500. Od tegoż Wj. Jana Kantego Antomiewicza, Roku 1787. Miesiaca Marca 31. dnia: na podobny obiekt utrzymania dwóch Łozek Chorych w Szpitalu zapisana, i przez tegoż Jm. Ignacego Oskierkę Kan. Katedr. Wileński zapisem ewikcyjnym w Ładzie Liemskim Wotkowyskim Roku 1787. Miesiaca Marca 31. dnia na Miasteczku Dziedzielnym Pięskach Powiatu Wotkowyskiego Gubernij Grodzieńskiej ubezpieczona z procentem szóstym: który coroku na dniu 23. Aprila w kwocie Łotych Polskich 500. czyli Rubli Srebr. odbierają.

Pewne				Niepewne			
Lata ry	Asy- gnac. Rubl.	Srebro		Lata ry	Asy- gnac. Rubl.	Srebro	
		Pub.	Kup.			Pub.	Kup.
-	-	-	72.	-	-	-	-
-	-	-	75.	-	-	-	-

	Pewne			Niepewne		
	Ta- lary.	Asy- gnac. Publ.	Prebro. Pub. Kop.	Ta- lary.	Asy- gnac. Publ.	Prebro. Pub. Kop.
3. Summa Dziesięć Tysięcy złotych Polskich czyli Publ. Prebr. 1500. Od Wł. Jana Damszewskiego Pro- bosza Chodorowskiego Roku 1785 Miesiąca Julij- dnia 5. na wieczny Fundusz utrzymania dwóch lo- żek Chorych w szpitalu zapisana.						
4. Summa Dwie Tysięce złotych Polskich czyli Publ. Prebr. 750. Od Wł. Stanisława Brzezinskiego R. 1792. Miesiąca Februar dnia 5 na wieczny Fundusz utrzymywania Kapelana przy Szpitalu Testa- mentem zapisana. Obie te Summy Roku 1809. Miesiąca Februar. dnia 20 wzięte zostały przy kupnie Białegostoku na Skarb Korony: a Roku 1818 Miesiąca Januar. 19 ^o dnia przemiesione na Bank z procentem szóstym podług Biletu przystanego, ale z umniey- szaniem z Kapitału 375 Rubli Prebr. Procent co- rocznie odbierają z Kазначейства Бѣлосток- скаго двомы Рублами по Rubl. Prebr 56 i Kop. 25. to jest 12 ^o Januar. i 15 ^o Julija: a wogule catorocz- nie Rubl. Prebr 112. Kop. 50						112. 50.
5. Summa Dziesięć Tysięcy złotych Polskich czyli Publ. Prebr. 1500. Od Wł. Włodzimierza Głównego z Taylerow Obshchewiczowskiej i Jana Cichwie- go Podpułkownika Artyleryi Roku 1784. Mie- sąca Gbra dnia 15 przed Ładem dniem Wielkiem w Dykcinie na wieczny Fundusz, przemiesio- ney Altaryi z Łabudowskiego Kowciata do Piostr Miłosierdzia, Dwóch Mocy Świętych w Ry- godniu, i ciągle mieszkalnego w Szpitalu Kapła- na zapisana, a przez Wł. Dominika Cicińskiego Marzalka Obwodu Białostockiego zapisem ewan- gijnym w Sądzie Głównym 2 Departamentu Ob- wodu Białostockiego Roku 1820 Miesiąca Janu- ar 23 dnia na Jego dziedzicznej Wsi Ostro- żanach Powiatu Drohicznego Obwodu Biało- stockiego ubezpieczona z procentem szóstym: który coroku na dzień 24. Miesiąca Junij w kwie- cie 100. Pol. Przeset czyli Publ. Prebr odbierają						90.
6. Summa Dziesięć Tysięcy Dwadzieście złotych Polskich czyli Publ. Prebr. 1330. Od Wł. Andrzeja Klimaszew- skiego Probosza Niemirowskiego Roku 1815. Mie- sąca Junij 26. dnia na wieczny Fundusz utrzy- mania dwóch łóżek Chorych w szpitalu, i pię- ciu Mocy Świętych zakupienia corocznie na Je- go intencyę zapisana, a przez Wł. Strabę Micha- ła Grabowskiego zapisem ewangelicznym w Sądzie Głównym 2 Departamentu Obwodu Białostockie- go Roku 1820 Miesiąca Januar 23 dnia na Jego Dziedzicznej Wsi Nurcu Powiatu Brzeskiego Gu- bernii Grodzieńskiej ubezpieczona z procentem szóstym: który coroku na dzień 13. Octobra w kwiecie 100. Pol. Przeset dwadzieście czyli Publ. Prebr. odbierają						91. 80.
7. Summa Dziesięć Tysięcy zł. Polk. czyli Publ. Prebr. 1500. Od Wł. Karola Michałskiego R.						

	Pewne			Niepewne		
	Ta lary	Asy gnac. Rub.	Prebro Rub. Kóp.	Ta lary	Asy gnac. Rub.	Prebro Rub. Kóp.
Roku 1817. Miesiąc góra 3. dnia na wieczysty Fun- dusz utrzymania dwóch łóżek Chorych w Infirmaryi Testamentem zapisana, a przez Wł. Jana Sarnac- kiego zapisem ewikcyjnym w Sądzie Głównym 2. Departamentu Obwodu Białostockiego Roku 1820 Miesiąc Január 23. dnia na Jego Działu- ney Wsi Podbielu, Powiatu Bieleckiego Obwodu Białostockiego ubezpieczona z procentem sto- stym: który coroku na dzień 1 ^{ty} Februa. w hwo- ie 100 Polk. Przeczet czyli Rubl. Preb. odbierają -	-	-	90.	-	-	-
8. Summa Dziesięć Tysięcy Słotych Polskich, czyli Rubl. Preb. 1500. Od Wł. Ludwika Kruszeńskiego Roku 1818. Miesiąc Septembra 12 ^{ty} dnia na wieczysty Fun- dusz utrzymania rianowicie Jego Wł. w ca- cie tam'szym dwóch, a drugiem jednego łóżka Cho- rych w Infirmaryi zapisana, a przez J. W. Strabina z Potockich Mostowską zapisem ewikcyjnym w Sądzie Głównym 2. Departamentu Obwodu Biało- stockiego Roku 1820 Miesiąc Január 23. dnia na Jego Działuńnym Majtku Chorowizny Powiatu i Obwodu Białostockiego ubezpieczona z procentem stostym, który coroku na dzień 6. Octobra w hwo- ie 100 Polk. Przeczet czyli Rubl. Preb. odbierają -	-	-	90.	-	-	-
9. Summa Dziesięć Tysięcy Słotych Polskich czyli Rubl. Preb. 1500. Od Wł. Michała Kąstobowskiego Prata- ta Scholastyka Inflanckiego Probosza Brzostowie- kiego Roku 1800 Miesiąc Octobra 24. dnia Testa- mentem zapisana, a w Mapie J. W. Gr. Senato- ra Oginińskiego znajdować się - Od tej Summy do- tąd Szpital nie pobiera, i nima pewności kie- dy będzie mógł pobierać -	-	-	-	-	-	-

Percepta ogólna.

Percepty w tym Roku licząc od 12^{ty} July 1819. do 12^{ty} July 1820. Szpital
miał z różnych źródeł Słotych Polskich 12,330. czyli Rubl. Preb. 1882. Kóp. 95.

Expens Ogólna.

Expensy zaś ogólne były w całym Roku. to jest od 12^{ty} July w Roku 1819.
do tegoż samego dnia July 12^{ty} w R. 1820. 10874. gr 8. czyli Rubl.
Preb. 2081. Kóp. 14.

Intrata po szeregach.

	Tala ry	Rub.	Kóp.	Asygn. Rub.
Z Funduszu J. B. Branickiego rocznego dochodu -	..	1050	..	..
Z Procentu od dwóch Kapitałów Wł. Antoniewicza -	..	147	..	..
Z procentu od Kapitału Wł. Damińskiego, i Wł. Przeworskiego -	..	112.	50	..
Z procentu od Kapitału Wł. Oschelewiczowej -	..	90	..	..
Z procentu od Kapitału Wł. Klimaszewskiego -	..	91.	80	..
Z procentu od Kapitału Wł. Michałskiego -	..	90	..	..
Z procentu od Kapitału Wł. Kruszeńskiego -	..	90	..	..
Arady za Solworek Krupniki roczne -	..	60	..	..
Z Jatkami i ze Skotki za łóżka -	..	136	65	..
Za sprzedanie Konia Starego -	..	15.	..	..
W ogółe -	-	1882	95	-

Expens po dzieciach

	Tala ry	Rubl.	Kop.	Asyg. Rubl.
La Kory 166 Łyta kupionego	..	249	..	..
La Kory 3. Premij	..	9	..	..
La Kory 137 Owsa	..	99	90	..
La Kory 63. Jęczmienia	..	66	90	..
La Kory 15 Gryki	..	15.	60	..
La Kory 2. Grochu	..	3.	30	..
La Kory 1 1/2 Bobu	..	2.	25	..
La Kory 1. Praskbonu	..	3.	60	..
La Kory 4. Kaszy Jaglanej	..	21.	..	..
Na różne Marynowo.	..	55	80	..
Na Pieczek 6 Poli	..	42	30	..
Na Migro	..	310	46	..
Na 20 Falek Mastu	..	73.	30	..
Na Medykamenta Apteczne	..	31.	24	..
La Gory 24. Wina	..	21.	60	..
La Funto 205 Cukru	..	66	57 1/2	..
La Funto 31. Kawy	..	14.	88	..
La Pudow 5. Soli	..	21.	..	..
La Pianu Stomy i Plewy	..	57.	90	..
La Mydło	..	10	26	..
La wyrobienie Jęczmienia na Stod.	..	10	80	..
La pobielanie Miedzi	..	15.	30	..
La Chmielu Pudow 3 1/2	..	7	..	..
La Lohu 1450 Włotna	..	67.	50	..
La Funto 20. Oliwy	..	18.	..	..
La Mlewo Kłosa Kory 128.	..	40	5	..
La Sukna Lohu 30 dla Piostu	..	30	..	..
La Ryby i Jaja	..	42.	61	..
La Wosk	..	6	..	..
La Gory 11. Międu mielonego	..	9.	90	..
Nakupienie Koni	..	27.	..	..
Na Cynamon Ryzu Pieprzu i różne Korzenie	..	18	80	..
Na reperacyę różnych Rzekiow Gospodarskich	..	30	30	..
Kuwalowi za różną robotę	..	40	78 1/2	..
Plotarowi za różną robotę	..	19.	10	..
Przewowi za robotę	..	10	80	..
Pensyi Kapelanowi	..	60	..	..
Stuzgym zastuy	..	141.	..	..
Kominiarzom	..	10	19	..
Na Garki Papier Spilki i inrze drobiazgi	..	18.	..	..
Na postawienie na podmurowanie nowego Chlewow	..	..	..	..
nowych, podważenie i podmurowanie Browarku,	..	..	..	..
Oparknienie Ogrodku, wyprorowadzenie Kanatu muro-	..	282.	15	..
wanego z miejsce odchodu naturalnego u Chorych	..	..	..	..
W Ogule	..	2081.	14.	..

Dzielnicy.
Dzielnicy Szpitali żadnych niema.

Summaryusz Dokumentow.

Nr Roku 1768. dnia 26 Sierpnia w Tykocinie. Między J. O. Janem Klementem Bra-
nickim kasztelanem Krakowskim Hetmanem Wielkim Koronnym, a Włd.
Hieronimem Pliwickim Włdytorem Mł. Miynonarzy, Konwenyacy. Kto-
ra J. O. Jan Klement Brannicki obowiazuje, Dom wymurowany tym celem,
z Ogrodem.

Z Ogrodem, placem, i zabudowaniem Gospodarskim, opatrzywszy sprzętami przyrzucitemi, oddać w posposytę Zgromadzeniu Sióstr Miłosierdzia. Zrobić zapisk na utrzymanie wiecznemi czasę Pięć Sióstr, i dwonastu Chorych obojczy ptu po Presboro: tudzież, na utrzymanie Apteczki, Stuzguch, i gospodarstwa domowego, rocznego dochodu Słotych Polskich Pięć Tysięcy. A Wł. Mistrzator Jmieniem Zgromadzenia, przyimując poborzą Fundacyę: obowiązując, zostac na mieszkanie pięć Sióstr do Białegostoku, które mają, utrzymywać dwonastu tożek Chorych, postug, okotu nich, i we wszystkich szeregach woli J. O. Fundatora dopełniać.

Konwencyi tej przyznanie przez J. O. Fundatora znajduje się w Aktach Sielskich pod dniem 17. Miesiąca Sierpnia 1768 R.

2. Roku 1768 dnia 29. Sierpnia w Tykocinie. Lapis oryginalny J. O. Jana Klementa Bramickiego Fundatora na 1000. rocznego dochodu Słotych Polskich wiecznemi czasę bez wyrażenia Kapitału, na Dobrach Tykocinijskich zattymentami ubezpieczony. Który to dochód roczny dwoma Ratami potrzytytęcza pięćset Słotych Polskich: to iest: pierwszą na Święto Najświętszej Panny Gromnicznej, drugą na Święto S. Marina, obowiązując, ptauć niezaudnie Jmieniem swoim i swoich Sukcesorow bez żadnej defalki. Wprzypadku zaś uchybienia, poddać się, pod odpowiedzialność in Foro ubique: nario, i podwoynego optacenia.

Lapisu tego przyznanie przez J. O. Fundatora znajduje się w Aktach Sielskich pod dniem 17. Miesiąca Sierpnia 1768 R. Jakże też i Wpis do Akt Hypoteecznych za czasow byłego Rządu Pruskiego pod dniem 20 Marca 1804 R.

3. Roku 1770 dnia 30 Sierpnia Ekstrakt z Księgi Sielskich Grodzienich na Poloworzech Krupniki wieczystie nadany Szpitalowi z zabudowaniem i gruntami w swojej rozciągłości bez żadnego Poddanego. Którego Donauya przez J. O. Jana Klementa Bramickiego zeznana w Aktach Grodzkich Branskich R. 1768. dnia 15. Sierpnia.

4. Roku 1778 dnia 23. Aprila w Wotkowysku. Skrypt oryginalny Wł. Mistrza Ignacego Oskierki Kanonika Katedralnego Wileńskiego na Summę Słotych Polskich Pięć Tysięcy, dana przez Wł. Jana Kłutego Antoniowicza Probosza Wotkowyskiego na Fundusz Szpitalowi z obowiązkiem utrzymania wiecznemi czasę dwa tożka Chorych w Infirmaryi z Procentu. Lokacya ewangel. onalna tej Sumki na Miasteczku Piskach dziedzicznym Wł. Mistrza Ignacego Oskierki z procentem Piątym od Sta iest przyznana w Aktach Sielskich Wotkowyskich pod dniem 15. Miesiąca Junia 1779. R.

5. Roku 1787 dnia 31. Marca. Skrypt drugi oryginalny Wł. Mistrza Ignacego Oskierki Kanonika Katedralnego Wileńskiego na Summę Kapitału Słotych Polskich Dziesięć Tysięcy, wziętą od Wł. Jana Kłutego Antoniowicza Probosza Wotkowyskiego, a przeznaczoną na Fundusz Szpitalowi z obowiązkiem utrzymania wiecznemi czasę drugich dwóch tożek Chorych w Infirmaryi z procentu. Lokacya ewangel. onalna i tej Sumki również na Miasteczku dziedzicznym Piskach przez Wł. Mistrza Ignacego Oskierki z procentem Piątym od Sta iest przyznana w Aktach Sielskich Wotkowyskich pod dniem 31. Marca 1787. R.

6. Roku 1785. dnia 31. Julija w Białymstoku Lapis oryginalny Wł. Mistrza Jana Damirowskiego Kanonika Sfantyskiego Dziekana Wyszynskiego Probosza Chodorowskiego i Juchnowickiego na Summę Kapitału Słotych

Łtotyck Polskich Dwieście Tysięcy z obowiązkiem utrzymywania dwóch łóżek Chorych w Szpitalu Maryi z procentu. Przyznanie tego zapisu znowdziej w Aktach Metryki Wancellaryi mniyszej Jego Królewskiej Mości Wielkiego Księstwa Litewskiego pod datą 31 Sierpnia 1785. Roku.

7° Roku 1792. dnia 5. Februa. Zmarła Pani Helena Brzezinska Testamentem, przez Konstytyę Grodzieńską R. 1793. aprobowanym, zapisała Summę Kapitału Łtotyck Polskich Pięć Tysięcy na Fundusz utrzymywania Kapelana przy Szpitalu. Obie te Summy były w Skarbie J. O. Księstwa Pomiatowskich Izabelli Bramickiej lokowane i hypotekowane. Pożyciu J. O. przy kupnie Białostocku na Skarb Korony w R. 1809. i te Summy wzięte zostaty na Skarb Korony. a Transakcyę sprzedaży Dobra Białostockich zaszła pod dniem 20 Februa. 1809. R. oparta i ubezpieczona na Białostocku z procentem pięcym. W Roku zaś 1818. wzięte na Bank z procentem szóstym, i przystany na to Bilet z Kommissyi Amortizacyi długów Państwa, lecz z umniejszeniem 3%. Dubli Prebrem z wziętego Kapitału.

8° Roku 1768. dnia 28 Sierpnia w Białostocku zapis oryginalny Wł. Katarzyny z Komorowskich Gordonowej na Fundusz Altaryi pod Tytułem Klauzury Marya Józef, przy Kościele Parafialnym Łabędowskim Summy Kapitału Łtotyck Polskich Dwieście Tysięcy. Zapis ten powaga J. O. Księcia Maspalskiego Biskupa Wileńskiego aprobowany i utwierdzony pod dniem 9. gbra 1768 R.

9° Roku 1784. dnia 15 gbra Extrakt z Aktu w Tykwinie na Łódach Niemskich Ziemi Bieleckiej zapadły. Przed którym stanowiący osobnicie Wł. Katarzyna z Komorowskich Gordonowej Fundatorce Altaryi, i Wł. Jan Cichochi Podputkownik Altaryi J. O. Księcia Maspalskiego Biskupa Wileńskiego pod datą 28 gbra Roku 1784. w Wilnie wysłany: uczynili przenieście Altaryi z Kościoła Łabędowskiego, do Szpitala Pięści, z obowiązkiem utrzymywania ciągłe mieszkalnego w Szpitalu Kapłana, któryby żadnym innym obowiązkiem niebył zajęty, i każdego dnia wygłaszał słowo Boże, sam przezeń odprawiał Mszę Świętą, i postugę Chorym w Szpitalu przez udzielanie Sakramentów Świętych administrował. Nadto każdego tygodnia dwie Msze Święte za Dusze Fundatorów odprawował. Przemienienie to Altaryi, i wszystkie szczegóły w niej opisane, z dodatkiem uczynnego Potu i mieszkania opalania, J. O. Księcia Maspalski Biskup Wileński powaga swoją utwierdził i aprobował pod datą w Białostocku dnia 4. gbra 1784. Roku. Oblata tego Extraktu znowdziej w Aktach Branskich pod dniem 10 Februa. 1785. R.

10° Roku 1815. dnia 26 Sierpnia Zapis oryginalny Wł. Andrzeja Klimaszewskiego go Proboszcza Niemirówskiego na Summę Dwieście Tysięcy Dwieście Łtotyck Polskich z obowiązkiem utrzymywania dwóch łóżek Chorych z procentu od Dwieście Tysięcy. a od Dwieści Łtotyck wroczenia piędzi Mszy Świętych zakupienia na Jego Intenycję. Tym jednak zastrzeżeniem: iż gdyby w przypadku był złoty dług, choroba, lub kaleczeń, a nimiał sposobności utrzymywania, natomiast dwa łóżka Chorych, J. O. do śmierci dochować. Zapis ten powaga Wł. Stanisława Piestrzencewicza Metropolity Arcybiskupa Mohilewskiego upoważniony i potwierdzony został pod datą w Petersburgu dnia 13. gbra 1818 Roku. Oblatowany w Łódzie Głównym 2. Departamentu Obwodu Białostockiego pod dniem 23. Janua. 1820 Roku. Lokacya ewangeliczna Summy z procentem szóstym jest na Majętku dziedzicznym Nieru Wł. Strabi.

W. Strabi Michała Grabowskiego byłego kownuskiego W. Księstwa Litewskiego opar-
ta i ubezpieczona Obligiem wydanym pod datą w Kiatymstoku dnia 19 Sierpnia 1815
Roku. Oblatowanym w Sądzie Głównym 2. Departamentu Obwodu Białostockiego
pod dniem 23. Januara 1820 R.

11mo Roku 1817. dnia 5 Sierpnia Wł. Pan Karol Michalski Testamentem zapisał Sum-
my na Fundusz Łtotyckich Polskich Dzieciom Tysięcy z obowiązkiem utrzymywa-
nia swoich Łtocy Chorych. - Lokacja ewikcyjna tej Summy z procentem
Łtostym jest na Majątku Podbielu dziedzicznym Wł. Pana Jana Sarnackiego
oparta i ubezpieczona Obligiem wydanym pod datą w Podbielu dnia 12^{go}
Febrar. 1818. R. Oblatowanym w Sądzie Głównym 2. Departamentu Obwo-
du Białostockiego pod dniem 23. Januara 1820. R.

12mo Roku 1818 dnia 12^{go} Sierpnia w Niewodnicy Sargittowskiy Łapis ory-
ginalny W. Ludwika Kruszkewskiego Chorążego Liemni Bielewskiy Starosty Wa-
silkowskiego na Summy Dzieciom Tysięcy Pięset Łtotyckich Polskich z obowią-
zkiem utrzymywania mianowicie dla jego wdowian, w czasie drugichym iedno-
go Łtoku, a w czasie tanżym dwóch, a to z procentu od Summy Dzieciom
Tysięcy. Summy zaś Pięset Łtotyckich obrocie na spracowanie Łtoka, bielizny
i innych potrzeb do Łtoka przywiozanych. - Łapis ten powoaga W. Pa-
niścawa Piestkencewicza Metropolity Arcy Biskupa Mohilewskiego
upoważniony i potwierdżony został pod datą w Petersburgu dnia 10. Sierpnia
1818 R. Oblatowany w Sądzie Głównym 2. Departamentu Obwodu Biał-
ostockiego pod dniem 23. Januara 1820. Roku

Lokacja ewikcyjna tej Summy Dzieciom Tysięcy z Procentem Łtostym
jest na Majątku Chorowskym dziedzicznym W. Strabim Maryanny z Potoc-
kich Mostowskiy oparta i ubezpieczona Obligiem wydanym pod datą
w Warszawie 24 Sierpnia 1818 R. Oblatowanym w Sądzie Głównym 2. De-
partamentu Obwodu Białostockiego pod dniem 23. Januara 1820 Roku.

Siostry Miłosierdzia teraz mieszkające.

Przetozona Wiktorja Rosiszewska Wieku 38. Powotania 21.
Infirmaryka Gertruda Wróblewska Wieku 46 Powotania 48.
Wesytarka Joanna Drewnowska Wieku 59. Powotania 34.
Mistrzyni Maryanna Nowalska Wieku 28. Powotania 15.
Gospodyni Katarzyna Mierzeiewska Wieku 24. Powotania 6.
Kuchenna Kunegunda Strymiewicka Wieku 22. Powotania 13.

Dnia 6. Września 1820 Wiktorja Rosiszewska
Przetozona Szpitala Białostockiego

Wasyła Szpilka
Białostockiego
Siostr. Miłocińska.

Ż Y C I E

ś. p. M A R Y I D E B R O K

Siostry Miłosierdzia Przełożoney Białostockiey.

Dzienia dziewiąty Miesiąca Grudnia 1817 Roku podług starego Kalendarza Miasto Białystok Stołeczne Obwodu Białostockiego, powszechnym napełnił smutkiem: Był to bowiem dzień zgonu Maryanny de Brok od 31 lat gorą Przełożoney Siostr Miłosierdzia i Szpitala Białostockiego, a prawdę mówiąc prawdziwey Matki. Przez cały ten przeciąg czasu wszystkich ubogich chorych i Sierot nie tylko w tym Mieście zamieszkałych, ale nawet i w Okolicach jego. Nie była ona Polką z urodzenia, lecz przez zamieszkanie swoje przez trzydzieście kilka lat w tym Kraju, a szczególnie w Mieście Białymstoku nabyła prawa Obywatelstwa. Maryanna de Brok urodziła się w Królestwie Francuzkim, w Prowancyi w 1756 Roku z Chrześcijańskich Rodziców, a 61 lat gorą przeżyła w usługach Boga i bliźniego ciągle, a przytém w ciężkiej pracy która też ją strawiła i zniszczyła.

Wychowana troskliwie od Rodziców swoich w Chrześcijańskiej pobożności, tę w dalszym ciągu życia swojego starannie pomnażała, aby się co raz miłszą Bogu i ludziom zarazem uczyniła. To prawda: iż nie wiemy po szczególe jakie jey było życie w młodości, ile w obcym i odległym od nas Kraju urodzoney i wychowanej; atoli z późniejszych jey czynów i okoliczności życia, łatwo poprzednich dochodzić możemy. Wszakże z wyroku Ducha Przenajświętszego: to wiemy, że jakowey się kto chwyci drogi od swojej młodości, tey się też trzymać będzie, aż do zgrzybiałej starości.

W Chrześcijańskiej wychowana pobożności, skromna i wstydliva, daleka od płochości, od zabaw i rozrywek światowych, zgoła od tego wszystkiego zaczęła się młode światowe Panienki zazwyczaj ubiegać zwykły. Pełna miłości Boga i bliźniego: uczuła w sercu swoim głos powołania Boskiego, iżby się poświęciła usługom ubogich chorych w Zgromadzeniu Siostr Miłosierdzia, mając właśnie pod ów czas lat 18 wieku-swojego.

Wielki zaiste i trudny zawód młodości wieku, pochlebne acz częstokroć zawodne nadzieje i obietnice świata, nie mały dosyć majątek, którego się ona, (jeżeli się nie mylę) przed dwoma dopiero laty, urzędownie na rzecz swoich Krewnych zrzekła; toż inne podobne okoliczności stanęły jey bez wątpienia na przeszkodzie. Lecz miłość Jezusa Chrystusa, którego ona w osobach ubogich chorych uważała, a która już w ówczas całe jey

) i (

zaymo-

zajmowała serce, przewyciężyła wszystko. Wzgardza ona wszystkim wspa-
niale i wszystko za szczyry gnóy, jak wyraża Paweł Apostoł, poczytuje
n siebie, aby tylko Jezusa Chrystusa Ukrzyżowanego, w osobach ubogich
chorych, w tym jeszcze życiu odziedziczyć, i onym się na całe życie swoje
poświęcić w usługę mogła. Iedzie więc do Paryża. Tam po odprawionej
zwyczajnej probie, przywdziewa na siebie sukienkę sług ubogich chorych,
w Zgromadzeniu Sióstr Miłosierdzia, pod Regułą S. Wincentego a Paulo. A
od tego momentu, to jest: od przyjęcia tej Sukienki, uważała się ona ja-
koby na inny w całe, że tak powiem świat przeniesioną: a jaśniej mó-
wiąc uważała się jako zupełnie umarłą światu: iżby odtąd nie żyła tylko
samemu Jezusowi Chrystusowi, a temu Ukrzyżowanemu, i ubogim chorym
jako istnym i mistycznym członkom jego.

Od tego momentu jedynym jej było staraniem, aby jak naydoskonalej
poznała i zrozumiała Świętą regułę, którą sobie obrała była: a to tym koni-
cem, iżby ją w dalszym ciągu życia swojego, z tym większą wytwornością
wykonywała zawsze. Chciała się ona stosownie do Ducha S. Reguły i Po-
wołania, do wszystkiego zgoda usposobić: przeto też nie było żadnej powin-
ności, żadnej naypodlejszey nawet posługi, do którejby się ona z jako-
wąś chciwością i ochotą, a ochotą bardzo wielką nie brała. Wola i zda-
nie Przełożonych, bo się całkiem dla miłości Jezusa Chrystusa swej wyrzekła
była, jej zdaniem i wolą były: a sama przez się nie śmiała o niczym są-
dzić. Co tylko zaś jej Przełożeni rozkazywali, to zawsze dla niej było
rzeczą nayprzyjemniejszą.

Po dwóch przeto latach zamieszkania swojego w Paryżu, dosyć już
dobrze w duchu powołania ugruntowaną i wprawioną do zachowania S. Re-
guły, wola Przełożonych przenosi ją na mieszkanie do wielkiego Szpitala w
Metz, a tu panująca już w sercu ś. p. Maryanny miłość Jezusa Chrystusa
w osobach ubogich chorych, obszerne bardzo znajduje pole, pokazania się
w całej świetności i okazałości swojej.

Ogromne i bardzo obszerne tego Szpitala Sale, różnego rodzaju chore-
n i kalekami zapełnione, były dla niej nayprzyjemniejszą zabawą: a za-
bawą nie równie przyjemniejszą, niż są zabawy i rozrywki światowe dla
miłośników jego. Któż opowiedzieć zdoła z jaką ona miłością, z jakim
przymileniem chorym i kalekom w onym Szpitalu złożonym, naypodlejsze
czyniła posługi. W tym Szpitalu w usługę ubogich chorych przez 12 lat
ciągle mieszkała — W tym czasie ś. p. JO. Pani Krakowska Siostra Panującego
podówczas w Polsce Króla, znajdując się w Paryżu; oświadczyła Prze-
łożonym Zgromadzenia Sióstr Miłosierdzia, żądanie swoje: aby kilka
Sióstr a przynajmniej trzy lub cztery przysłano do Polski, ofiarując się
na tę podróż potrzebne koszta zastąpić. Żądanie takowe ile od Siostry pa-
nującego Króla oświadczone, przyjęte zostało. Lecz iż we Francyi w owych
osobliwie czasach, sądzono i poczytywano powszechnie Polskę za Kray dzi-
ki nie okrzesany: a mieszkańców, jej miano za Barbarzyńców i ledwie nie
za ludożerców. Przełożeni Zgromadzenia Sióstr Miłosierdzia, poświęcenie się
na tę podróż, zbyt wielką ofiarą bydz sądząc, postanowili; nie używając
zwierzchni-

66
zwierzchniczey powagiswojey, przez okolniki wszystkim Siostrom Miłosierdzia w całej obszerności Królestwa Francuzkiego zamieszkałym, oświadczyć, takowe żądanie, czyby się która z nich dobrowolnie na tę podróż nie poświęciła i nie ofiarowała. I w rzeczy samey była wielka i bardzo wielka ofiara. Któż bowiem nie wie, ile to człowieka kosztuje wydalić się za odległą Krai-
nę, z lubey i ukochaney Ojczyzny, a jeszcze wydalić się bez nadziei po-
wrótu do niey, oddalić się od swych krewnych i przyjaciół, bez nadziei o-
glądania ich kiedy, a jeszcze oddalić się do Kraju tak zle wystawionego i
nialowanego. Lecz Nayświętsza Opatrzność Naywyższego przeznaczając w
cześnie s. p. Maryannę do tuteyszego Miasta za Matkę ubogich Sierot, na
naytrudniejsze i naykrytyczniejsze czasy, tę myśl podała do jey serca:
Jakoż ledwie w Metz ów Okolnik mieszkającym tam Siostrom ogłoszono,
natychmiast się z wielką ochotą i z zupełną determinacją, którey już nie
zmienić nie mogło na tę podróż ofiarowała.

Jedzie więc do Polski w tym naymocniejszym u siebie przekonaniu,
iż znajdując w Polsce toż samo Zgromadzenie Siotr Miłosierdzia, i też
samtą Regułę S. Wincentego a Paulo, znajdzie tym samym dla siebie lubą i
ukochaną Ojczyznę. Albowiem od momentu w którym Sukienkę tego Zgro-
madzenia przyjęła, chorzy, i zręczna sposobność usłużenia onymże, to jey
jedyną zabawą, to prawdziwą Ojczyzną było.

Mało co nad rok jeden przemieszkawszy w Warszawie, z wyraźney
już woli Przełożonych, przeniesioną została na mieszkanie tu do Białegosto-
ku, gdzie przez dwa lata pod rządem poprzedniczki swojej mieszkając, na-
der świetne dała dowody, jak rzadkiey swojej ku bliźnim miłości, tak
szczególney i oobliwszey roztropności, zręczności i zdatności do wszystkie-
go. Na wyraźną przeto wolę i żądanie, wieczney panięci JO. Pam Kra-
kowskiey, oddano jey rzady tuteyszego Szpitala: które ona z pomnożeniem
Chwały Boga, z widocznym dobrém i korzyścią bliźnich, jako prawdziwa
Matka ubogich i sierot, z powszechną nakoniec dla siebie zaletą, przez 31 gó-
rą lat: aż do zgonu swojego piastowała. Wyniesiona na Przełożenstwo, da-
wniejszego spo-oby życia swojego w niczym nie zmieniła. Owszem pier-
wszą była do wszystkiego, a S. Regułę z tym większą zachowywała wy-
twornością, iżby samym przykładem swoim, Siostry rządowi swojemu pod-
legle, do zachowywania oneyże pociągala. Zwyczajne w Zgromadzeniu
ćwiczenia pobożności, codziennie z innemi Siostrami odprawowała regularnie,
nigdy onychże nie opuszczając w ten czas nawet, gdy dla choroby i słabości
w łóżku leżała, chciała iżby Siostry w jey stancyi te Święte ćwiczenia od-
bywały, aby tak i ona z nimi się łączyła. Przez miłość Świętych ślu-
bow, nie tylko je sama szkrupulatnie zachowywała, ale nadto z wielką czu-
łością dozierała, iżby się nic takiego w całym Szpitalu nie stało, coby o-
nymże przeciwne bydz mogło. Nadewszystko celowała zaś w niey miłość
ubóstwa: pospolicie bowiem używała Sukienki wytart y, łataney a dosyć
często z dziurami: a tym którzy jey nie raz swoje w tym punkcie oświad-
czali podziwienie, odpowiadała z uśmiechem, iż Siostra Miłosierdzia, jako
sługa ubogich chorych, a do tego stara, stroić się powinna. Jednak sta-
rannie

stannie postrzegala, izby Siostry przyzwocie podlug S. Reguly opatrzone byly, cierpliwosc jey w ustawicznych prawie jey chorobach, a ztad wyniklych cięzkich boleściach wutraceniach i nie dostatkach, byla nie wzruszona. Jedna tylko rzecz byla w całym jey zyciu, z ktorey wynikajacego zmartwienia przez moment jakowys żadnym sposobem w sercu swoim utać nie mogła: a tą rzeczą byla nie możność usłużenia chorym i zaradzenia ich potrzebom, jakby ona żądała i pragnęła. Dosyc często zdarzało się, iż ani jednego grosza nie było w Kassie na opędzenie ciążących potrzeb Szpitala: uczuła to czasem aż do osłabienia na siłach ciała. Lecz nadzieja jey bez granic, którą w Bogu, w tym to Oycu ubogich pokładała, zawsze w moment pokrzepiała ją i pocieszała. Dla tego to żadnego chorego w prasającego się do Szpitala nie odrzucała nigdy. Bywało nie raz iż inne Siostry wiedząc niedostatek funduszu i mnóstwo ubóstwa, wszystkie już Sale Szpitala zapełniającego, przychodzących na nowo zbywały: lecz skoro tylko spostrzegła to ś. p. Maryanna, natychmiast znaydując dla nich fundusz i miejsce, przyjmowała ich i unieszczała.

Owo zgoła; była ta Przełożona z szczególną dobrocią i rostopnością, podległemi sobie Siostrami rządząca, tłumacząc S. Regulę młodym Siostrom, które z rąk jey przyjęły Sukienkę Zgromadzenia, z rzadką i w cale osobliwszą, gorliwością i starając się w poić w nie prawdziwego Ducha powołania. Względem służących raczey Matką niż Panią ich była. łączyła się z niemi do wszelkich robot i posług, a przez nabożne śpiewania, lub głosne odmawianie z niemi pacierzy, nauczała ich praktycznie, iż wszelka robota ręczna, modlitwą poświęcać się powinna. Względem chorych opatrując ich z wielką czułością i wszelkim potrzebom ich zaradzając starannie, była prawdziwą Matką ich. Wielu takż obojey płci sierotom, wzięwszy je na swoją opiekę uczciwego nadal pożycia przez edukacyą dała sposob.

W ten sposob tutejszym rządząc Szpitalem, zyskała sobie szacunek, poważenie i zupełne zaufanie wszystkich: a mianowicie u wspomnioney ode mnie dopiero ś. p. JO. Pani Krakowskiej, która za życia swojego hojne przez jey ręce czyniła jałmużny: a nadto, wyraźnym zastrzeżeniem w Testamentencie do pewnego oznaczonego przeciągu czasu, chciała takż miec jeszcze swoją jałmużnicą.

Lecz jak wielka w sercu ś. p. Maryanny panowała miłość ku bliźnim, jak wielkie jey było poświęcenie się i wyłanie, żadnych prawie nie znające granic, w usłudze ubogich chorych, jak gorąca chęć zaratowania onychże, pokazał to i dowiodł nader świetnie pamiętny w Dziejach Narodu Polskiego powstaniem jego i wynikłą ztad Woyną Rok 1794 gdy bowiem po rozproszeniu Woysk Polskich, zaciągnięci do nich z Litwy, obdarci, zgłodniałii znędznieni, powracając do swej siedziby, tysiącami przez to przechodzili Miasto. ś. p. Maryanna pośpieszała ku ich pomocy i ratunkowi. A nie tylko ich tu nakarmiła, nie tylko ile możności potrzebney dostarczała odzieży, ale nadto na dalszą opatrywała podróż. Co większa ci przechodniowie przyległe temu Miastu wioski i ogłodzili i ciężkie-

mi zarazili chorobami. Nie tylko więc powracający z Woyny rozpuszczeni i rozproszeni żołnierze, ale nawet mieszkańcy okolicznych wiosek w potrzebach swoich biegli z pospiechem do ś. p. Maryanny, jako do powszechnej i prawdziwej Matki swojej. Zbiegali się spieszo do tutejszego Szpitala, po wszystkiego rodzaju żywność dla siebie, właśnie jak gdyby do swoich własnych Szpichrzów i Magazynów, i odbierali ją wszyscy z rąk ś. p. Maryanny.

W tymże 1794 Roku i w takowej okoliczności ś. p. Maryanna, która w poprzednich latach z jałmużn, a mianowicie Najjaśniejszego Stanisława Augusta, dwanaście tysięcy złotych Polskich uzbierała była; przeznaczając ją na rozszerzenie Szpitala i przybudowanie nowej Sali, oczym ona w ten czas jeszcze zamyslała, te wszystkie co do jednego grosza wydała; a tak ów projekt rozszerzenia Szpitala przez przybudowanie nowej Sali, dla umieszczenia w nim większej niż dotąd liczby chorych, o którym ona od tak dawnego myślała czasu, spełz i dalszemu czasowi zostawiony być musiał. Widząc takowe wylanie się i poświęcenie ś. p. Maryanny, ku zaratowaniu ubóstwa konsystujący tu pod ów czas z Armią JW. Generał od Kawaleryi wielu Orderów Kawaler Benigsen, dosyć znacznie ją zasilał, dostarczając jej z Magazynów pod jego władzą będących i od niego zawieszonych, kilkokrotnie w niemałej ilości maki, z której ś. p. Maryanna wypiekała chleby, dzieliła pomiędzy ubogie zgłodniałe.

Nie tu koniec, gdy w 1806 Roku i następnym wstrząsła się Europa, a huk Dział Wojennych w czasie pamiętnej bitwy pod Póltuskim rozlewających krew ludzką, dał się słyszeć tu w Białymstoku, ranni z owego pobojuwiska uwiezieni, rozłożeni byli po przyległych tego Miasta wioskach, częścią z mnóstwa owych chorych, częścią z przykrości i odmian powietrza, ile że się to działo w Miesiącu Styczniu i następnych, wszczęły się zarazliwe pomiędzy nawet Mieszkańcami owych wsiow choroby, z których wielu umierało, tak dalece, iż w samej jednej wsi Białystoczek zwanej, w przeciągu niezupełnie trzech Miesięcy, około trzysta dusz z samych włościan umarło, oprócz tego cała wioska obłożnie leżała, nie było ani jednej prawie duszy, któraby owym chorym leżącym i nie mogącym się z chaty wyruszyć, choć kroplę zimnej wody podać ku odwilżeniu ust od gorączki spiekłych, nie miał nawet kto zgłodniałych bydlatek nakarmić. Uwiadomiona o tym przez miejscowego Proboszcza JO. Pani Krakowska, jako dożywotnia tej majątności Pani, naradzała się ze swojemi Dworskimi o sposobach zaradzenia temu złemu: lecz zawsze bez skutecznie, dzieło to zostawione było ś. p. Maryannie. Jakoż skoro ją do zaradzenia temu złemu wezwano, natychmiast i bez najmniejszej prawie zwłóki, pojechawszy do owej wioski, wszystkie jej chaty bez względu na niebezpieczeństwo oczywiste, zarażenia się od owej zarazliwej choroby, sama obeszła, a poznawszy i zrozumiawszy o co tu idzie, poznawszy doskonale stan rzeczy: przygotowane u siebie lekarstwa i potrawy codziennie z Siostrami rozwożąc i rozdając, resztę mieszkańców owej wioski, od pewnej i zgubnej śmierci ochroniła i ocaliła.

Pamiętny

Pamiętny takż z wypadkow swoich Rok 1812 jest nader chlubną częstką historyi życia ś. p. Maryanny, pominawszy bowiem inne tego Roku wypadki i okoliczności, gdy w późney jesieni, a następnie już dosyć chłodney, albo raczey ile w onym Roku dobrze mroźney, przywieziono tu do Białegostoku pewną liczbę rannych Rossyan, tych to mężnych i walecznych obrońców Ojczyzny, złożono ich w Kościelnych Domach na przeciwko Szpitala bez wszelkiej wygody, bez żadnego zgoła ratunku i posiłku: oprócz tego że im przecież dano trochę słomy na posłanie, co tylko się o tym dowiedziała ś. p. Maryanna, odwiedziła ich zaraz tegoż samego dnia, a poznawszy ich nędzę przygotowanemi u siebie potrawami nakarmia i potrzebnych dostarcza lekarstw. A lubo za kilka dni później za staraniem dobrze myślących dla owych Rossyan, wydawano z Rządu Nieprzyjacielskiego racye na ręce ś. p. Maryanny. Atoli te nie były wystarczające na ich wyżywienie. Wyznaczano takż do ich opatrywania Miejskich Felczerow, którym to darmo czynić nakazano: czynili też to oni zwyczajnie jak za daremno, aby zbyć jak mówią: a tak słusznie i sprawiedliwie całkowity dozór, opatrywanie, utrzymywanie onych Rossyan, aż do powrotu prawego Rządu ś. p. Maryannie przyznać należy. Gdy tym czasem Sale Szpitala nie tylko napełnione, ale przepełnione były. Y gdzie tylko oprócz Sal jaki bądź kącik w Szpitalu znaleźć można było, wszystkie choremie napełnione były, tak dalece: że ich pomimo szczupłość miejsca i funduszu, po osiemdziesiąt i więcej razem w onym Szpitalu liczono: a wszyscy za troskliwym staraniem ś. p. Maryanny przyzwoicie opatrzeni, nakarmieni i usłużeni byli. A gdy znowu tysiączne hufce plennych, którym pełen dobroci MONARCHA Nasz pozwolił powrotu do swojej Ojczyzny, przez to przechodziły Miasto: i tych karmiła ś. p. Maryanna. Szczegulny zaiste to był dla Miasta Białegostoku widok. Mnogie i liczne tłumy owych plennych otaczały zawsze Szpital, właśnie jak gdyby go w oblężeniu trzymały. Rząd dla zapobieżenia wszelkiemu nie porządkowi, któryby z owego natłoku wyniknąć mógł i nastąpić, zamyslał przystawić wartę: lecz ś. p. Maryanna nie dopuściła tego: obawiając się, aby snąc owa przystawiona warta, nie odpędzała zgłodniałych, a jey nie przeszkadzała do nakarmienia onychże. Tak ogromne podejmując ś. p. Maryanna wydatki, znaydowała fundusz w samej jedynie Najsświętszey Opatrzności Boga, w której całkowitą nadzieję swoją położyła była. Jakoż przyznać potrzeba, iż Bóg widocznie poruszał serca publiczności, która ś. p. Maryannę hojnemi zasilala jałmużnami, by tym sposobem mieć uczestwo w litości nad nędznymi.

A gdy nie dawnemi czasy uformował się projekt rozszerzenia Szpitala i nowej przybudowania Sali: ś. p. Maryanna od dawnego już czasu, o tym przemysliwajaca chwyta się tego z rzadką chciwością i ochotą. Próżno jey przekładano wielkość zawodu, a przytém nie dostatek pod ręką funduszu nie odbicie potrzebnego do takowego zamiaru. Pokładała ona nadzieję swoją w Bogu, który nikogo nie opuszcza: a tey nadziei pełna, bierze siężywo do dzieła. Za jey to staraniem wznoszą się jak widzimy mury. Lecz trudami

18

damy pracą i zgryzotą ztąd wynikłą, że w jednym prawie momencie jak ona sobie życzyła była, nie mogła się ucieszyć ukończeniem tegoż dzieła: czyli jaśniej mówiąc, że już w owych nowo wyprowadzających się murach, nie mogła umieszczać chorych, z nekana uległa nakoniec śmierci.

Otrzymała ś. p. Maryanna od Boga dosyć mocną konstytucją: atoli ciężka jej praca którą przez cały przeciąg życia swojego znosiła: od niczego bowiem nie uchyliła się nigdy: owszem do wszelkich prac i naysłabszych nawet posług była zawsze pierwszą: a więcej jeszcze kłopoty i zmartwienia od przełożenia nie oddzielne, mocno ją od dawnych czasów nadwątliły były. Cierpiała ona różę prawie bez przerwy i przykre romantyczne boleści, dla których życie jej od wielu już lat ciągłą chorobą nazywać należało. Te wszystkie boleści z Chrześcijańską stałością z podziwienia godną cierpliwością, z zupełnym nakoniec poddaniem się pod wolę i rozporządzenie Boga znosząc, nigdy ona najmniejszego znaku nie cierpliwości i nie ukontentowania nie okazała. W ostatnim szczególnie Roku życia swojego cierpiała różne a to nader bolesne symptomata, które już wcześniej bliski zgon jej przepowiadały. Atoli pomimo cierpień i boleści swoich, w niczym sobie nie folgowała, ani ustawała pracować w usługach ubogich chorych póki tylko mogła: nie przestawała spełniać swojej powinności. Na kilka dopiero dni przed zgonem swoim uczuwszy się nad inne czasy słabszą, poznała i przekonała się sama, iż Oblubieniec jej wzywa ją do siebie: że Bóg ten to dawca życia i śmierci przez ową słabość stosownie do myśli S. Grzegorza, kołaczę już do jej serca, wzywając iżby się stawiała przed Naywyższe Oblicze Jego, dla odebrania nagrody w wieczności, od wieków sobie zgotowanej, a na której wysłużenie sobie, całe życie swoje pracowała. Od tego więc momentu jedynem jej było staraniem przez święte Sakramenta usposobić duszę swoją do stawienia się przed Najsłodsze Oblicze Boga. Y bynajmniej jej nie potrzeba było przypominać tej Chrześcijańskiej powinności. Sama ona prosiła o święte Sakramenta. i przyjmowała je kilka razy. Nakoniec ostatniego dnia życia swojego, podziękowawszy Lekarzowi, który ją ciągle przez 25 lat górą miał w swojej kuracji, za jego czułe około siebie i zdrowia swojego starania, dawszy Siostrom swoim stosowne upomnienie, i Macierzyńskie Błogosławieństwo, przeprosiwszy wszystkich, przytomna sobie do ostatniego momentu, ustawicznie podnosząc myśl, serce, oczy, i ręce swoje do Boga, z gorącemi westchnieniami i modlitwą około godziny drugiej z południa, spokojnie, jako wierna służba Boga zasnęła w Pann.

Zgon jej całe miasto w ciężkim pogrążył smutku. Ledwo dzwony Kościoła zgon jej ogłosiły. Lud napełniał Szpital. Uniesiony chęcią oglądania śmiertelnych zwłókw tej prawdziwej powszechnej ubogich i sierót Matki, przy wyprowadzeniu także jej Ciała, i w dzień pogrzebu, Kościół był zawsze ludem napełniony. Całe miasto, wiele nawet z Rządowych Osob, pogrzeb jej przytomnością swoją zaszczyciło. Okoliczne także Duchowieństwo, bez zaproszenia nawet zjechało się na jej pogrzeb: a wszyscy rzewnie wylewali łzy nad zgonem ś. p. Maryanny, jako prawdziwej

dziwey Matki ubogich i sierot. Bractwo Kościoła i Cechy wszystkie,
z własney ochoty z chorągwiami i swiecami assystowały jey Pogrzebowi.
Niechcąc za to najmnieyszey przyjąć nadgrody. Miasto dostarczyło takż
dobrowolnie Karawan we cztery konie żałobą okryte zaprzężony, do prze-
wiezienia z Kościoła jey Ciała na Cmentarz S. Rocha, gdzie za łaskawém po-
zwoleniem JW. Gubernatora jest pochowane.

